

Szerkesztő és kiadó:

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN

MAPILO

Szerkesztő és kiadó:

szubotica 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Közvetítő:

szubotica 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MAJUS 30.

139. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

A szerdai tárgyaláson terhelő tanu- vallomások hangzottak el Raacsics Punisa ellen

Az egyik parlamenti gyorsíró azt vallotta, hogy Raacsics minden lövés előtt célzott — Mit mondott Popovics Toma a „Politika“ munkatársának?

Pérics Ninko volt parlamenti elnök a végzetes ülésről

Beogradból jelentik: Raacsics Punisa és társai bűnperének harmadik napján szerdán reggel nyolc órakor a szokásos formáságok között nyitotta meg Petrovics Milutin elnök a főtárgyalást. A védők azt indítványozták, hogy idézzék meg kihallgatásra Stefanovics Mitya magánzórt és Naumovics Taska hajózási tisztviselőt, akikkel Raacsics Punisa a merénylet előtti napon együtt volt, hogy megkérdezzék őket, milyen lelki állapotban volt a vádlott és lehetett-e arra gondolni, hogy készül a gyilkosságra. Ugyancsak indítványozták a volt Radics-párti képviselők beidézését, mert szükségesnek látszik szembesítésük a vádlottakkal és a kihallgatott tanúkkal.

Az elnök az indítványokat jegyzőkönyvbe vétette és kijelentette, hogy a bíróság később fog határozni az indítványokról. Ezután az elnök elrendelte a tanúkihallgatások folytatását.

A teremszolga vallomása

Először Nedeljkovics Borivoje volt parlamenti teremszolga hallgatott ki. Az eddig ismert módon mondta el a merénylet lefolyását, csak Radics Pavle meggyilkolása ügyében mondott új és igen érdekes részleteket. Kijelentette, hogy

hallotta, amikor Raacsics Punisa azt kiáltotta Radics Pavle felé: Itt vagy? Épen téged kereslek!

Radics Pavle a 2. számú ajtónál állt és beszélt. Amikor az első lövés elhangzott, kitárt karral a jobb oldali szónoki emelvény felé haladt és azt kiáltotta Raacsics Punisának:

— Miért öld meg ezeket az embereket?!

Erre válaszolta Raacsics Punisa, hogy éppen téged kereslek.

Mit látott a parlament elnöke?

Pérics Ninkó, a szkipstina volt elnöke volt a következő tanu. Ismertette a június 19-iki és 20-iki eseményeket. Nem hallotta Popovics Toma első sértő kijelentését, mert akkor éppen a névsorolvasással volt elfoglalva, de az ellenzék a sértések miatt panaszkodott nála. Az is mondták neki az ellenzéki képviselők, hogy

Raacsics Punisa kijelentette, hogy ha az ellenzék nem fogja tekintélyét megváltoztatni, akkor velük szemben más fegyvereket fognak alkalmazni.

Az ellenzék erősen tiltakozott az ellen, hogy fegyverekről beszéljenek a házban. Emlékszik arra, hogy Raacsics Punisa a merénylet előtt hozzáfordult és azt követelte, hogy büntesse meg Pernárt, mert különben ő bünteti meg.

Több ellenzéki képviselő mondotta neki a június 20-iki ülésén, hogy Raacsics Punisa revolvert hozott a parlamentbe.

de nem látta, amikor Raacsics Punisa előhúzza a revolvert.

— Punisa fenyegetése után — mondotta Pérics — eltávoztam a tereméből, miután előzőleg berekesztettem az ülést. A miniszteri szobában hallottam a lövöldözést. Erre utasítást adtam, hogy Raacsics Punisát le kell tartóztatni.

Popovics Borivoj védő: Az volt-e az ön impressziója, hogy a képviselők revolverrel jártak a parlamentbe?

— Nem.

Raacsics Punisa: Kérem állapítsa meg, hogy a lövés

Az elnök: Látta, hogy Jovanovics Dragutin és Pernár között volt valami szóváltás?

— Nem láttam.

A védők kérdéseire ezután elmondotta, hogy Raacsics Punisa először Pernárra lött, azután Baszaricskere, Grandjára, Radics Istvánra és Radics Pavlára.

A tanu öt méter távolságra állott Raacsics Punisa háta mögött.

Raacsics Punisa: Látta maga a kiesett patronokat?

A tanu: Igen, láttam.

A védők: Milyen irányban estek ki a patronok?

— Balra.

Az elnök: Mutassa meg, hogyan fogta át Radics Istvánt Grandja?

A tanu megmutatta, hogy Grandja balkezevel ölelte át Radics Istvánt, hogy megvédje.

Az egyik védő: Miért nem fogta el maga Raacsics Punisát, mint teremszolganak ez lett volna a kötelessége?

A tanu: Erre nem volt semmiféle rendelkezés.

— Hallotta-e, hogy Pernár azt mondotta Raacsics Punisának, hogy ő kifosztotta a hégceket?

— Igen.

Ezután elmondotta a tanu, hogy

Radics István a június 20-iki ülésén egy szót sem szőtt.

A védők azt kérdezték, hogy a tanu nem a Radics-párt klubjában teljesített-e szolgálatot. Erre a tanu azt válaszolta, hogy állandóan a teremben teljesített szolgálatot.

— Most miből él?

— Rendelkezési állományban vagyok. Husz éves szolgálatom van.

változást a gyorsírói jegyzeteken és hagytak-e ki valamit?

— Személyesen sohasem végeztem semmiféle korrekciót. A június 20-iki ülésről szóló jegyzőkönyvet nem is láttam a jegyzőkönyv nyilvánosságra hozatala előtt.

Raacsics Punisa: Igaz-e, hogy Önt megsértette Pernár és Radics? Miért volt kénytelen rendőrköt behívni a parlamentbe?

— Igaz, hogy sértettek és a rend fenntartására kellett rendőrséget behívni. A többség egyébként azt panasolta, hogy nem vagyok elég erőlyes, az ellenzék viszont azt állította, hogy tulerélyes vagyok. Én mindig a kompromisszumos megoldásokat kerestem. Június 19-ikén is volt ilyen kompromisszum. Radics István megsértette a többséget és állatoknak nevezte, Popovics Toma pedig az ellenzéknek azt kiabálta, hogy itt fejek fognak leesni. Ugyanezen a napon Raacsics Punisa huszonkét társával beadványt intézett hozzám és kérte Radics István elmeállapotának megvizsgálását. Akkor én Pribicssevics intervenciójára nem tüzet napirendre az indítványt és Popovics Tomát sem büntettem meg. Eljárásomat a többség elfogadta.

Raacsics Punisa: Igaz-e, hogy Radics és Pernár azt javasolták, hogy a jegyzőkönyveket szerb, horvát és szlovén nyelven vezessék, ami ellentétben van az alkotmánnyal?

— Erre nem emlékszem pontosan. Egyébként nem vetünk mindent olyan komolyan. Mikor ellenem, mint volt közoktatásügyi miniszter ellen vádat akart emelni az ellenzék, maga Pribicssevics mondta, hogy nem kell ezt komolyan venni. Az ellenzéknek az volt a célja, hogy mivel az egyik elnök meghalt, a másik szanatóriumban volt és csak én vezethettem az üléseket, lehetlenné tegye az elnöklésemet, hogy így ne lehessen ülést tartani. Én minden erőmmel azon dolgoztam, hogy fenntartsam a rendet.

Vásárolt-e Raacsics Punisa golyókat?

Kocsanda Velimir fegyverkereskedő volt a következő tanu. Az elnök kérdéseire kijelentette, hogy nem emlékszik arra, mintha egyik segédje azt mondotta volna, hogy Raacsics Punisa június 19-ikén revolvergolyókat vásárolt.

Ujabb terhelő tanu

Maacsics Vladimir dr. parlamenti gyorsíró kihallgatása következett. A tanu elmondotta, hogy akkor ment be a terembe, amikor Raacsics Punisa padjától a jobboldali szónoki emelvény felé ment. Hallotta, hogy Pernár a következőket mondta:

— Hadd hallja meg Európa, hova jöttünk.

Pribicssevics ezt mondta:

— Hadd tudja meg Anglia, hol vagyunk.

Raacsics Punisa nyugodtan ment a szövekre, de közben meghallotta, hogy Pernár megsértette. Azt követelte, hogy Pernár kérjen bocsánatot. Pernár ijedten nézett Raacsicsra. Ezután csak a lövéseket hallotta és azt is hallotta, hogy Raacsics Punisa azt mondotta Radics Pavlenak:

— Épen téged kereslek.

Jovanovics Lunét nem látta Pernár előtt. Épen az ön feje fölött lött Raacsics Punisa Radics Pavlára.

Ezután a védők a lövések sorrendjéről intéztek a tanuhoz kérdéseket, de ő csak azt látta, hogy Pernárra és Radics Pavlára lött Raacsics Punisa. Határozottan úgy látta, hogy Raacsics célzott Pernárra és Radics Pavlára.

Gyorgyevics védő: Eszközöltette-e Ön valamiféle

Az egyik védő: Meddig tarthatott ez az egész?
— Nem tudom pontosan, de láttam, hogy Raacsics Punisa minden lövésnél célzott.
A védők ezután azt kérdezték a tanutól, hogy kinek a protekciójára került be a parlamentbe.
— Minden protekció nélkül. Tizenegy és fél éve vagyok gyorsíró. A horvát szász gyorsírója voltam és automatikusan kerültem a szkupstinába.
A védők (gúnyosan): Ahá! Ez nagyon érdekes!
Az elnök: Mi van ezen érdekes?
A tanu: Talán Radics-pártinak tartanak? Én soha nem tartoztam semmiféle politikai párthoz. Ha mindenki úgy teljesítette volna a kötelességét, ahogy én, akkor

„Popovics Toma helyeselte a merényletet“

Bozsovićs Gojko parlamenti gyorsírót, a *Politika* munkatársát hallgatták ki ezután. Ismertette a június 19-iki és 20-iki eseményeket. Hallotta, hogy Radics István azt mondta Perics Ninkó házelnöknek: „Ön marhapasztor.” Sok sértés hangzott el a parlamentben. Látta a merénylet lefolyását is. Raacsics Punisa revolvért rántott és valamit mondott Pernárnak, azután mindjárt lött. Látta, hogy a többiek menekülnek, amikor azután Raacsics Baszarićekre is lött, ő is elüfött a tereméből. A merénylet előtti nap Raacsics Punisa azt mondta a képviselőknek, hogy ha őt megsértik, megöli őket.

Elmondotta ezután a tanu, hogy a merénylet után találkozott Popovics Tomával a Moszkva előtt.

— Azt mondtam neki — folytatta vallomását Bozsovićs — hogyan lehetett ilyesmit csinálni. Mit szólnak Európában? Mit szólnak Mussolini? Popovics Toma ingerülten azt válaszolta:

— Nem lehetett másképp csinálni, nem lehetett a sértéseket tűrni.

Raacsics Punisát az ellenzék nem vette komolyan. Nagyon ironikusnak kezelték, de Raacsics nem vette mindig olyan nagyon szívőre a sértéseket. Június 13-ikán Radics István azt mondta Raacsics Punisának a gyorsírói asztal előtt:

— Te senkibb vagy a senkinél.

Raacsics Punisa ezt eltűrte, sőt igen sokszor ő nyugtatta meg a képviselőket. Vojvoda Lune mindig meg volt sértve, mindig keresett magának alkalmat, hogy meg legyen sértve, Popovics Toma a legharciasabb volt.

A védők kérdéseire ezután elmondotta a tanu, hogy a *Politika* megbízásából igen gyakran elkísérte Radics István agitációs utjaira. Radicsék eleinte spionnak tartották, később azonban meggyőződtek róla, hogy rendes ember. A tanu ezután könyveze folytatta vallomását és elmondotta, hogy Radics István többször mondta neki, hogy fél, hogy fegyveresen fogják őket megtámadni. Emlékszik, hogy a merénylet 9 óra 25 perckor történt. Sirva fakadt, amikor látta, hogy Radics Pavlet megölték. Azonnal a telefonhoz szaladt és telefonált lapjának. Popovics Tomát a merénylet után azért szólította meg a Moszkva előtt, mert azt mondta neki, hogy hogy lehetett ilyet csinálni, úgy ezeket kiabálni, hogy feltűnést kellett az uccán. Azt mondta, hogy Radicsék ezt megérdemelték, mert bolsevizizálják az országot.

Raacsics Punisa: Látta-e, hogy Pernár a hátsó zsebéhez nyúlt?

— Nem láttam.

Ezután elmondotta, hogy közte és Radicsék között később intim viszony fejlődött ki és a Radics-párt mandátumot is ajánlott fel neki.

A védők kérdéseire elmondotta még a tanu, hogy Radics István a négyüléseken és a parlamentben is mondta neki, hogy van egy gárda, amely őt meg fogja védeni. Jovanovics Lunet nem látta Pernár és Raacsics Punisa között.

Egy ügyvéd megkérdezte Bozsovićstől, hogy Raacsics Punisa a lövésnek pillanatában, Bozsovićs kijelentette, hogy amikor Pernár azt mondta Raacsicsnak, hogy fosztogatta a békéket, Raacsics Punisa teljesen elszáradt. Arra a kérdésre, hogy kik ültek akkor a gyorsírói asztalnál, a tanu névszerint felsorolta azt az öt gyorsírót, aki akkor szolgálatot teljesített.

Ezután Popovics Tomával szembesítették Bozsovićsot, mivel Bozsovićs vallomásában azt mondotta, hogy egyszer beszélgetett Popovicsal és Popovics akkor fontos kijelentéseket tett előtte.

Popovics Toma: Amennyire emlékszem, néhány választóm várt az építésiügyi minisztérium előtt és azután a Balkán-szálló elé mentünk. Ez két-három nappal később történhetett. Valószínűleg ekkor találkoztam Bozsovićsával, akkor azonban olyan általános idegesség volt, hogy nem emlékszem mindezekre a találkozásokra.

Az elnök: Emlékszik-e az ekkor folytatott beszélgetésre?

sokkal jobban állnánk. Én horvátországi szerb vagyok.

Arra vonatkozólag intéztek ezután a tanuhoz kérdéseket, hogy mi volt az impressziója, miért szakították félbe az ülést.

A tanu: Az volt az impresszióm, hogy az elnök azért rekesztette be az ülést, mert látta, hogy Raacsics Punisa revolvért rántott.

Az elnök ezután az eddigi kihallgatott tanuk megeskötését rendelte el, majd szünetet adott.

Pecsićs Dragutin volt minisztert, majd Szretenovics Szeretén volt radikális képviselőt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy Raacsics Punisa nagyon jó ember volt, de ha megsértették, akkor rettenetesen feldühödött. Pernár volt mindig a legagresszívabb.

Popovics Toma: Egyáltalában nem emlékszem.

Az elnök: Emlékszik a jelen volt választóinak a nevére?

— Igen.

Egy ügyvéd megkérdezte Bozsovićstől, hogy lehetséges-e az, hogy Popovics Toma nem emlékszik már erre a beszélgetésre. A tanu azt felelte, hogy lehetséges.

Ezután Popara Györgye szállodást hallgatták ki. Felolvasott vallomása szerint június 20-ikán délután fél háromkor eljött hozzá Raacsics Punisa egyik rokona és elhívta Punisához. Autóba ült és azonnal odament. Közben találkozott Bojovics Dragán képviselővel, akivel együtt mentek el Raacsicsnak a Ratarska-uccában levő lakására. Odaérve, Raacsics Punisát éppen levélírásközben találták. — Mit csináltál, Punisa? — kérdezte ekkor tőle a tanu, amire Raacsics csak a vállát vonogatta.

Raacsics Punisa erre kérte az elnököt, kérdezze meg a tanutól, hogy milyen embernek tartja őt, akit már husz éve ismer. A tanu erre azt válaszolta, hogy Raacsics egyike volt a legrendesebb szállodai vendégeknek, mindig korán lefeküdt, csak akkor tért később, haza, ha színházban volt. Június 20-ikán korán reggel felkelt Raacsics Punisa, mert azt hitte, hogy Rakovicára fog menni. A tanu szerint Raacsics Punisa a legkorrektebb vendég volt, aki soha semmiféle lármát a szállodájában nem csinált.

Ezután Csizmic Szlávko horbélyt hallgatták ki, aki elmondta, hogy június 20-ikán délután egy kisasszony volt nála nyíratkozni, aki az alkalommal azt mesélte, hogy Raacsics Punisa előző este a Ruszki Carban kijelentette, hogy Radics Istvánt meg fogja ölni.

Raacsics Punisa kérte, hogy kérdezzék meg a tanutól, hogy hol született, mire a tanu azt felelte, hogy a szerémségi Dobanovácson.

A délelőtti tárgyaláson utolsónak Kosztics Jordán horbélyeséget hallgatták ki, aki Csizmic üzetében dolgozik. Ő is azt vallja, hogy az a hölgy, aki nyíratkozni jött az üzletbe, elmondotta, hogy előző este Raacsics Punisa kijelentette előtte, hogy meg fogja ölni Radics Istvánt. Elmondotta még a tanu, hogy az ismeretlen hölgyet egy alkalommal a strandfürdőben látta, azonban nem kérdezte meg tőle a nevét.

— Ahá, a strandon — szölte közbe az egyik védő — mire derültség támad a teremben. Egy másik védő azt kérdezte a tanutól, hogy mit gondol, fog-e még valaha az életben találkozni ezzel a hölgyvel, mire ismét derültség keletkezett és egyik ügyvéd közbeszólt, hogy biztosan találkozni fog vele a strandon. A tanu egyébként megmaradt vallomása mellett. Erre a tanukat megeskették s az elnök a délelőtti tárgyalást berkesztette.

Mikor vásárolt Raacsics Punisa revolvergolyókat?

A délutáni tárgyalás négy óra után néhány perccel kezdődött. Elsőnek Gyuhánovics Misa magánzótt hallgatták ki, akinek Rakovicán van földbirtoka. A tanu elmondotta, hogy június 20-ikán reggel találkozott Raacsics Punisával, akivel megbeszéltek, hogy együtt kimennek Rakovicára. Raacsics azonban kijelentette, hogy neki előbb dolga van a parlamentben. Frank Adolf, a Szrpszki Király-szálloda igazgatója elmondotta, hogy nem tud visszaemlékezni arra, hogy Raacsics Punisa 19-ikén este ott volt-e a Szrpszki Király vendégőjében, vagy sem.

Ezután Mázics Laza kereskedőjét hallgatták ki, aki egy puskaműves üzletében van alkalmazva. A tanu elmondotta, hogy Raacsics Punisa körülbelül tizenöt nappal az esemény előtt megjelent az üzletben, ahol revolvergolyókat akart vásárolni, minthogy azonban nem talált megfélelőket, elment.

Raacsics Punisa erre kijelentette, hogy 1928-ban nem járt abban az üzletben, csak 1927 őszén, a szembesítés alkalmával azonban a tanu megmaradt vallomása mellett.

dig maradt az ülésteremben, amíg Raacsics Punisa fel nem kelt a helyéről, azután elhagyta a termet és már csak a lövöldözés után tért oda vissza.

Raacsics Punisa azt kérdezte a tanutól, hogy Pernár általában hogyan viselkedett, milyen ember volt mint képviselő és hogyan viselkedett ő — Raacsics Punisa, — mire a tanu azt felelte, hogy

Raacsics Punisa mindig igen nyugodtan, hideg-

vérien viselkedett.

Ami Pernárt illeti — mondotta a tanu — nem igen lehet különbséget tenni a képviselők között, mégis igen sokan voltak, akik sokat lármáztak. Különösen vezetett ebben Pribeševics Szvetozár.

Az elnök erre leintette a tanut, hogy ne erről beszéljen, hanem Pernárról, mire a tanu kijelentette, hogy Pernár is azok közé tartozott, akik igen gyakran használták sértő kifejezéseket.

Egy ügyvéd azt kérdezte a tanutól, vajjon a június 20-iki ülés gyorsírói jegyzeteit utólag nem javították-e ki, amire a tanu határozottan azt válaszolta, hogy azon egy szó javítás sem történt.

Popovics Toma azt kérdezte a tanutól, tud-e arról, hogy az ő beszéde alatt egy gyorsíró egészen odajött a padjához és ott jegyezte a beszédét, hogy minél jobban hallhassa. A tanu azt felelte, hogy épen ő rendelte el, hogy amikor nagy a láрма az ülésteremben, egy gyorsíró mindig üljön közvetlenül a szónok mellé, ha az a helyéről beszél, hogy pontosan leheszen követni a beszédeket.

Ezután Sztrazicsics Branko újságíró, a zagrebi *Novosti* beogradi munkatársát hallgatták ki. Felolvasott vallomásában igen érdekes képet adta a június 20-iki ülésnek, amelyen elejétől végig jelen volt, az újságírói karzaton foglalt helyet s csak az ülés megszakításakor ment ki rövid időre a teremből. Figyelemmel kísérte Popovics Toma beszédét, amely a gyorsírói jegyzetekben hiven van reprodukálva. Popovics Toma ismert kijelentésére az ellenzéki képviselők, Krnyevics Juraj és társai óriási lármában törték ki a padokat verdesték s erre az elnök az ülést felfüggesztette. Amikor az ülés újból megnyitása után Raacsics Punisa beszélni kezdett, a tanu hallotta, hogy milyen sértőseket kiáltottak felé: »Ilyen képviselőre vagy a szerbeknek« — mondták s hallotta azt is, hogy valaki azt kiáltotta, hogy: »Fosztogattad a békéket.« Látta, amint Raacsics Punisa elhagyta a helyét, az elnöki emelvényhez ment és kérte az elnököt, hogy szerezzen neki elégtételt és büntesse meg Pernárt, mert ha nem, akkor ő bünteti meg. Raacsics erre kivette jobb zsebéből a revolvért s azt jobbkeze felé a halba helyezte át. A tanu ekkor látta, hogy Obrádovics és Vujicsics miniszterek meg akarták akadályozni Raacsics Punisát a lövöldözésben, azonban Raacsics lerázta őket magáról, egy lépést tett halra és megkezdte a lövöldözést. Nem látta, hogy Pernár felé tette az első lövést, hanem csak azt látta, hogy felfelé emelkedett a gyorsírói asztaltól egy nagyobb testű ember, akire Raacsics Punisa azonnal rálőtt. Csak akkor ismert rá, hogy ez Baszarićek volt. Ekkor Radics Pavle a terem közepére felé rohant felemelt karral és mikor a padokhoz elé ért, halálra fordult. Erre Raacsics Punisa az első pad irányába lött, ahol Radics István ült. Két lövést tett ebben az irányban, majd Radics Pavlet terítette le egy lövéssel. Jovanovics Lunet és Popovics Tomát nem látta.

Raacsics Punisa kijelentette, hogy ennek a tanunak a vallomása igen őszintének látszik, ép ezért azt kérdezte tőle, hogy hogyan tette Radics Pavle a kezét, amikor feléje rohant. Az ének emelve tartotta-e, vagy pedig előre nyulva, mint aki rá akar támadni. A tanu megmutatta, hogy hogyan tartotta a kezét Radics Pavle. Felemelte a karjait, de nem tudja pontosan megmutatni, milyen irányban. Az ügyvédek intéztek egész sor kérdést a tanuhoz, főként arra nézve, hogy milyen irányban mentek a lövések, de a tanu válasza nem adnak újabb megvilágítást az eseményeknek.

Gutesa Danilo vendégfő és Milics Nikola parlamenti szolga nem jelentek meg a tárgyaláson, mire Szikora János és Petrovics Vladimir pincérekét hallgatták ki.

A következő tanu Mihajlovics Szvetobir, a parlament adminisztrációs osztályának főnöke, elmondta, hogy mint hivatalos közeg az egész ülés alatt a teremben volt. Részletesen ismertette az eseményeket.

A védők főbb kérdést intéztek a tanuhoz és ezek közül legérdekesebb volt az egyik védő kérdése, hogy a képviselők fegyvert hordtak-e maguknál. A tanu azt válaszolta, hogy bár hivatalosan nem tudta, de általánosan tudott dolog volt, hogy a képviselők három negyed részénél volt revolver.

Raacsics Punisa kívánságára az elnök azt kérdezte a tanutól, hogy mutassa meg, hogyan tette hátra a kezét Pernár. A tanu megmutatta, hogy Pernár a kabátja alatt igazította hátul nadrágját. Az elnök a jegyzőkönyvbe diktálta, hogy hogyan mutatta a tanu Pernár mozdulatát, de a védők tiltakoztak a szövegezés ellen és kijelentették, hogy ebből a mozdulatból arra is lehetett következtetni, hogy a hátsó zsebébe nyúlt revolverért.

Arra a kérdésre, hogy látta-e, hogy Jovanovics Lune megtisztítja a teret Raacsics Punisa és Pernár között, határozottan kijelentette, hogy ez nem is volt lehetséges, mert vojvoda Lune nem is volt a teremnek abban a részében. Elmondotta még a tanu, hogy annyira fel volt izgatva, hogy

egy székelt akart felkapni, hogy Raacsics Punisa fejéhez vágja és ezzel megakadályozza a további vérontást,

de mire elhatározta magát, akkorra már vége volt az egész dolognak. Jovanovics Lunet csak akkor látta, amikor később a képviselők már a földön heverő Radics Pavle köré csoportosultak és Jovanovics Lune azt mondotta:

— Na látjátok, mit csináltak!

A parlamenti gyorsíroda főnökének vallomása

Radovanovics Momcsilo, a parlamenti gyorsíroda főnökének kihallgatása következett ezután. Részletes vallomásában, amelyet felolvastak, elmondta, hogy az ülés nagyon viharos volt. Az ülés félbeszakítása után az elnök őt magához hivatja, hogy a gyorsírói jegyzetekből megállapítsa, mit mondott Popovics Toma. Ennek alapján Popovics Tomát az elnök írásbeli megrovásban is részesítette. A tanu egyébként csak ad-

— A tett előtt — folytatta vallomását a tanu — Jovanovics Lujne Ivanovics Dusan képviselővel veszekedett a helyén. Meggyőződése szerint Baszaricsek Radies Istvánt a testével fedezni akarta. Baszaricsek és Radies között olyan volt a viszony, hogy Baszaricsek hármikor életét áldozta volna Radiesért. Radies István is Baszaricseket szerette legjobban a képviselők közül.

Hogyan érte a golyó Radies Istvánt?

Ezután Radoyics Nikola parlamenti gyorsíró hallgatták ki. Az eseményeket ő is úgy adta elő, ahogy a többi tanu. Vallomásának legérdekesebb része volt, amit Radies István megsebesüléséről mondott. Amikor Punisa Radies Istvánra lőtt.

Radiesot Grandja fedezte testével.

Grandja állott. Radies pedig amennyire tudott, lebujt a pad alá, úgyhogy a háta és a feje látszott ki. Az első lövés Grandját találta és erre Radies István kissé felemelkedett és így találta őt a másik lövés a hasán.

Radies Punisa azt kérdezte a tanutól, hogy milyen irányban esett el Baszaricsek. A tanu azt válaszolta, hogy emlékezete szerint Baszaricsek hátrahanyatlott, lába a szónoki emelvény felé, feje pedig a gyorsírók asztala felé volt.

Ezután a következő tanukat szólították elő: *Benjamin József* volt klerikális, *Vujics Dimitrije* volt földművespárti képviselőket, *Germanovics Rajko* ügyvédet és *Sztanics* Cvetkót, de ezek közül egyik se jelent meg. *Lukics* Voja gyorsíró lényegtelen vallomást tett.

»Igy kellett történni«

Ivanovics Dusan lelkes volt Pribicevics-párti képviselő elmondotta, hogy látta, amikor Raecics Punisa *Obradovics* minisztert, aki meg akarta akadályozni, hogy löjön, ellökte magát. Eldördült a lövés, Pernár elesett és Raecics abba az irányba lőtt, ahol Radies István és Pribicevics szoktak ülni. Nagyon izgatott volt és izgalomban csak négy lövést tudott megszámolni. Arra a kérdésre, hogy látta-e Raecics Punisát eltávozni, a tanu kijelentette, hogy nem. Elmondotta a továbbiakban, hogy a merénylet után találkozott Jovanovics Lujneval, aki ezt mondotta:

— Igy kellett történni, *crnogorai ember ez a Punisa*.

Elmondotta még a tanu, hogy néhány nappal ez előtt *Krnjevics* Juraj egy ülésen említette és mutatott két levelet, amelyekben Radies Istvánt halállal fenyegette meg valaki. Egyik ügyvéd azt kérdezte a tanutól, hogy a »Narodni Val«-ban megjelent nyilatkozatot, amely szerint az elnök a lövés idején a teremben volt, ő írta-e alá. A tanu határozatlan választ adott. Raecics az, kérdezte ezután a tanutól, hogy nyugodtan lőtt-e. A tanu kijelentette, hogy szerinte Punisa nyugodt volt, amit abból következtet, hogy *Obradovicsot* ellökte.

Raecics: Mondtam-e én, hogy lelővén Radies Istvánt?

A tanu: Nem, ezt sohasem hallottam.

— Itt van ön előtt az evangéliom és az igazat kell mondania. Mondja meg hát őszintén, Pernár volt-e az oka annak, hogy én löttem? — kérdezte Raecics Punisa, mire a tanu így válaszolt:

— Véleményem szerint nem Pernár, hanem az akkori parlamenti viszonyok idézték elő a tragédiát.

A tanu a továbbiakban kijelentette, hogy az üléseken Raecics Punisa rendszeren viselkedett és nem tanadta a hívókat.

Gofovics Dragutin volt radikális képviselő elmondotta, hogy hallotta, amikor Pernár és Jovanovics Dragutin Lujne az ülés alatt veszekedtek.

Az egyik ügyvéd azt kérdezte a tanutól, tud-e arról, hogy a horvát képviselők revolvért hordtak magukkal. A tanu azt válaszolta, hogy tudomása szerint a képviselők kétharmad része hordott fegyvert és azt is tudja, hogy Pernárnál volt revolver.

Elmondotta a tanu, hogy egy alkalommal Pernár órá is fegyvert emelt, de azután humorosra fogta a dolgot és azt mondotta: *Téged nem bántalak, te jó radikális vagy.*

Arra a kérdésre, hogy tudomása szerint Punisa hordott-e állandóan revolvért, elmondotta, hogy Punisánál szokott lenni fegyver. Magáról a gyilkosságról a tanu azt mondotta, hogy a vita során Pernár a pad alá engedte a kezét, mintha ott keresne valamit és Raecics Punisa ebben a pillanatban süttötte el a revolvért.

Az elnök: Látta-e Radies Pavlet kitar karokkal Punisa felé menni és hallotta-e, hogy Raecics azt mondotta: »Éppen téged kereslek.«

— Nem láttam és nem hallottam.

Timotijevics Koszta volt miniszter tanuvallomásában kijelentette, hogy tudomása szerint nagyon sokan hordtak revolvért a képviselők közül, de nem azért, hogy lövöldözzenek, hanem hogy esetleg védekezzenek. A merényletet megelőző napokban látott Punisánál két irást. Egyikben Radies István elmeállapotának megvizsgálását kérte, a másikban pedig indítványozta, hogy állítsák vissza a párbajt. Indítványát elvetették.

Grol Milán volt miniszter a következő tanu, aki kijelentette, hogy nem látott senkit és semmit, mert amikor Raecics a szónoki emelvényre ment, el volt fog-

laltva, különben is képviselők álltak előtte és nem látott oda. Amikor a lövöldözés elkezdődött, a pad alá hajtotta a fejét, mert azt hitte, általános lövöldözés kezdődik. Dr. *Ribar* Iván volt miniszter nem jelent meg a tárgyaláson. *Gacsics* Péter építésügyi inspektor és *Nova kovics* Danica, az építésügyi minisztérium mérnöknője

tanuvallomásában igazolták, hogy *Popovics* Toma a lövöldözés alatt az építésügyi minisztérium épületében tartózkodott.

A tanukihallgatások ezzel véget értek és az elnök tárgyalás folytatását csúszított reggel nyolc órára tüzte ki.

Két repülőgép indult el Amerikából az Atlanti óceán átrepülésére

Egy amerikai gép Rómába, egy francia hidroplán pedig Párisba akar repülni

Newyorkból jelentik: Szerdán reggel nyolc órakor, közép-európai időszámítás szerint délután két órakor

két repülőgép startolt Amerikából az Atlanti óceán átrepülésére.

A Maine állambeli Old Orchard repülőterén kedden este meglepetésszerűen két repülőgépet gördítettek az óceán partfövényére. Az egyik *Yanecy* és *Williams*

amerikai pilóták hidroplánja a *Green Flash*, a másik pedig *Assolant* és *Lefevre* francia pilóták egyfedelű hidroplánja.

Az amerikai pilóták utjának célja Róma, a franciák pedig Le Bourgetba Páris repterére igyekeznek.

A két gép utjának részleteiről még nem érkeztek jelentések.

Noviszád város közgyűlésén leszavazták a városi tanácsot

Kommercializálják a városi légszeszgyárat

Noviszádról jelentik: Noviszád város képviselő-testülete kedden délután tartotta meg május havi közgyűlést, amely a késő esti órákban ért véget.

A közgyűlésen különösen nagy vita fejlődött ki, — amint már jelentettük, — a polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan. Ebben a jelentésben a polgármester beszámolt arról, hogy az államtanács elutasította a noviszádi mészárosok és hentesek egyesületének a belügyminisztérium azon döntése elleni felekezést, a mellyel jóváhagyta a közgyűlésnek a vágóhídi illeték felemelésére vonatkozó határozatát. Ezzel együtt a fel-emelt vágóhídi illetékek jogerőssé váltak.

A polgármesteri jelentés a sok kritikával kísért ügyelítési kérdéssel is foglalkozik. Beszámol a jelentés a Dunapart feltöltés munkálatairól is. A jelentésből kitűnik, hogy a városi tanács január elseje óta 169 építési engedélyt adott ki. A múlt hónapban kihágások címén 21.850 dinár, vigalmi adóból 42.000 dinár, és lakhatási engedélyek utáni illetékekből 31.505 dinár folyt be. Múlt hónapban 370 utlevelet állított ki a rendőrség és 76 egyéni utasított ki a városból.

A Városi Takarékpénztár szabályrendelete értelmében igazgatósági taggá meg lehet mindenkit választani, akinek legalább egy év óta bármilyen összegű bevétele van. A közgyűlés a tanács javaslataira megváltoztatta a szabályrendeletet, ezennel csak azok lehetnek igazgatósági tagok, akiknek tekintet nélkül az időtartamra, legalább is 25.000 dinár betétjük van. A Takarékpénztárral kapcsolatosan felmerült a kérdés, hogy a Takarékpénztár, mely intézeteknél helyezze el gyűmölcsözőleg tőkefeleségeit. Dr. *Matics* Milan kifogásolta a Takarékpénztár szabályrendeletét, mely nem tisztázza a takarékpénztár igazgatóságának a több pontja ellentétben áll a törvényes rendelkezésekkel. Javasolta, hogy a kérdést vegyék le napirendről és utasítsák a jogügyi és pénzügyi bizottsághoz. Dr. *Adamovics* István azt kívánta, hogy csak noviszádi pénzügyintézeteknél helyezték el a felesleges pénzeket. Több felszólalás után a közgyűlés levette a kérdést a napirendről és a jogügyi és a pénzügyi bizottság elé utasította.

A közevetvám kérdése is a napirenden szerepelt, aminek szedését, tudvalevőleg az építésügyi miniszter megtiltotta. *Lukics* Jovan polgármesterhelyettes és *Boksán* Radivoj adóügyi tanácsos eljártak ezügyben a pénzügyminisztériumban, ahol kilátásba helyezték, hogy a város indokolt kérelemre, kivételesen meg fogják engedni, hogy egyes kapuknál ez év végéig szedjék be a közevetvámot.

A gázzvár a városolt uccai világításért ez év végéig járó díjak előlegezését kérte, mert a koksztól és

kátrányt nem tudta értékesíteni. A közgyűlés hozzájárult 230.000 dinár kiutalásához, de dr. *Adamovics* István indítványára utasította a gázzvári bizottságot, hogy tegyen javaslatot a közgyűlésnek a városi légszeszgyárnak merkantil alapokra való helyezésre és független részvénytársasággá való átalakítására.

Több jelentéktelen kérdés letárgyalása után nagyobb vita volt a törvényhatósági utaknak a tartomány részére történő átadás kérdésében. Dr. *Adamovics* István megállapította, hogy az állam és önkormányzati utakat, az uttörvény közzététele előtt adták át a tartománynak és most újra kellene az uttörvény értelmében ezeket az utakat osztályozni. *Plavics* Nikola műszaki tanácsos felvilágosítása után a közgyűlés tudomásul vette a tanácsai jelentést.

A közgyűlés hozzájárult két új iskolaépület emeléséhez, mely mindegyike 370.000 dinárba kerül. Az egyik az Ivándáni-telegen, a második a Darányi-telegen épül és még az idén teő alá kerülnek.

A városi tanács a város tulajdonát képező bérházban *Vujics* Milan tiszteletbeli városi aljegyzőnek és leányának, aki szintén városi hivatalnoknő, kiutalt egy lakást. Ezt a határozatot megelébbet *Cvečics* Milan városi tisztviselő és a közgyűlés huszonkét szavazattal tizenkilenc ellenében megsemmisítette a tanács határozatát és *Cvečics*nek adta ki a lakást.

A közgyűlés késő este ért véget.

Közeledik az érettségi

Kinevezték a vajdasági középiskolák érettségi biztosait

Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium most hozta nyilvánosságra a kinevezett érettségi biztosok névsorát. A Vajdaság területén levő középiskolákhoz a következő érettségi biztosokat nevezték ki:

Gimnáziumok. Bela Crkva: *Lázics Nikola* nyugalmazott gimnáziumi igazgató, Veliki Beeskerek: *Vrhovac Radivoje* nyugalmazott gimnáziumi igazgató, Velika Kikinda: dr. *Radonjics Jován* beogradi egyetemi tanár, Novivrbász: dr. *Kosztics Mita* szkopljai jogakadémiai tanár, Noviszad (flugimnázium): *Dimitrijević Iván* közoktatásügyi miniszter inspektor, Noviszad (leánygimnázium): *Novák Viktor* dr. beogradi egyetemi tanár, Panesevó: *Divac Nedeljko*, a beogradi felső tanítóképző tanára, Senta: *Vulovics Pavle* dr. beogradi egyetemi tanár, Szrbobran: *Medics Mojo* nyugalmazott gimnáziumi igazgató, Szremszki Karlovc: *Csajkanovics Veszelin* beogradi egyetemi tanár, Vrsac: *Petrovics Szevetiszláv* felső tanítóképző intézeti tanár, Szubotica: *Popovics Nikola* egyetemi tanár, Szombor: *Maricsics Ilja*, a közoktatásügyi minisztérium nyugalmazott osztályfőnöke.

Tanítóképző intézetek. Szombor (férfi): *Barics Henrik* beogradi egyetemi tanár, Szombor (női): *Mladenovics Vojisláv* dr. közoktatásügyi miniszteri inspektor, Vrsac: dr. *Makszimovics Jován* nyugalmazott gimnáziumi igazgató, Noviszad: *Marics Alekszandar* nyugalmazott közoktatásügyi miniszteri inspektor.

minemű rendbontást követtek el.

A kihallgatott tanuk közül *Popovics L. Milán* és *Grujin Nesztor* eskü alatt vallották, hogy a vádlottak a folyosóra nyomultak, köveket dobáltak a szobába és egyikőre, *Dimitrov Rada* revolverből is lőtt, azonkívül ők voltak azok, akik őket, amikor kocsin távozni akartak, megtámadták.

A bizonyítás után *Mátics Alekszandar* dr. államügyész módosította a vádat, miután nem lehetett pontosan megállapítani a tettlelességek elkövetőinek sze-

mélyazonosságát. Ezért a btk. 175. szakaszába ütköző magánosok elleni erőszak büntette címén kérte a vádlottak elítélését.

A bíróság meghozta ítéletét, amely szerint mind a tíz vádlottat bűnösnek mondotta ki magánosok ellen elkövetett erőszak büntetésében és hat-hat havi börtönré ítélte őket.

Dr. *Mátics Alekszandar* államügyész szigorításért jelentett be felebbezést, míg a vádlottak bűnösség kimondása miatt felebbeztek.

A Népszövetség kisebbségvédelmi bizottsága magáévá tette a kisantant álláspontját

A hármass bizottság javaslata szerint a jövőben a Népszövetség főtítkárának évi jelentése fogja összefoglalni a beérkezett kisebbségi panaszokat, amelyeket csak a bizottság javaslatára terjesztenek a Népszövetségi Tanács elé

Genfből jelentik: Megbízható forrásból származó hírek szerint

a nemzeti kisebbségek jogvédelmének tanulmányozására kiküldött hármass bizottság magáévá tette azt az álláspontot, amelyet a kisantant kormányai, valamint Lengyelország és Görögország a bizottsághoz juttatott egyhangú emlékiratukban kifejezésre juttattak.

A kisebbségi panaszok eddigi módjának új szabályozására a *Chamberlain*, *Quinones de Leon* és *Adatsi* által kidolgozott jelentés a következőket tartalmazza:

A hármass bizottság azt ajánlja, hogy a jövőben a Népszövetség főtítkárának évi jelentése foglalja össze a beérkezett kisebbségi panaszokat, anélkül, hogy tartalmukat ismertelné. Maguk

a panaszok a hármass bizottság elé terjesztendők, amely azokat megfelelő tanulmányozás és javaslatlétel kapcsán a népszövetségi Tanácshoz juttatja.

A Népszövetség főtítkári hivatalának jelentése a kisebbségi panaszokat csak statisztikailag sorolja fel és a főtítkár a jövőben a panasztevő kisebbségeket értesíteni tartozik arról, vajon panaszukat helytállónak tartják-e és előterjesztik-e a Népszövetségi Tanács hármass bizottságának vagy sem. Abban az esetben, ha a hármass bizottság nem kívánja a kisebbségi panaszt a Népszövetség Tanácsának döntése alá bocsátani, akkor a panaszirat a hozzátartozó bizonyítékokkal együtt nyilvánosságra hozható, de csak abban az esetben, ha az érdekelt állam kormánya ez ellen nem tesz kifogást.

Grol Milán támadói a bíróság előtt

Hat-hat havi börtönré ítélték a martonosi verekedőket, akik 1924-ben a választások előtt megtámadták Grol Milán minisztert és kíséretét

Egy évek óta húzódó bűnügy nyert befejezést szerdán a szubotcai törvényszéken.

1924 december tizenegyedikén szervezkedő gyűlést hívott össze Martonosra az akkori demokrata párt. A gyűlésen megjelent a jelzett napon délután két óraker kocsival Martonoson *Grol Milán* rendelkezési államnyu miniszter, *Sztojkovics Milán* államvasúti mérnök, *Popovics L. Milán* lapszerkesztő és *Grujin Nesztor* állami utbiztos. Ezek közül *Grol* és *Popovics* képviselőjelöltek voltak a szubotcai kerületben. Alighogy megérkeztek, tudomásukra hozták, hogy a piac téren a gyűlést nem tarthatják meg. Ezért bevonultak *Momirovics Milán* volt martonosi jegyző házába megbeszélésre. Rövid ideig tartózkodtak ott, amikor lármás tömeg vonult a ház felé, a ház kapuját betörték, benyomultak az udvarra, onnan a fedett folyosóra és hangosan követelték, hogy a szobában levő társaság távozzék Martonosról. *Grujin Nesztor* megjelent a lármázók között, hogy csendre intse őket, de ez nem sikerült, sőt őt is fenyegették. Erre azt mondta az embereknek:

— *Talán nem tudjátok, hogy én ki vagyok Engem Szegeden nemzeti érületemért határa ítélték.*

— *Tudjuk —* mondták — *ők. —* Ha ezt nem tudnánk, akkor már itt mindjárt végeztünk volna magával.

A párbeszéd után, azonban nem csendesedett a hangulat, sőt a láрма még fokozódott, majd kövek röpültek a szobába és a helyzet egyre fenyegetőbbé vált. Ekkor megjelent *Momirovics lakásán Rabics Dusan* jegyző három képviselőtestületi tag kíséretében és szintén felszólították *Grol*okat, hogy hagyják el a községet, mert nem felelnek biztonságukért. Még ekkor sem akartak távozni és igyekeztek a népet lecsendesíteni, de miután ez sehogyssem sikerült és mivel már revolverlövések is dördültek el, *Grol* és három társa kocsiá ülték. *Momirovics* maga vette a gyeplőt a kezébe és a hátsó kapun át gyorsan elhajtott. A tömegből egy ember utólérte őket, elvágta a gyeplőt, úgyhogy nem tudtak tovább haladni. A töltésnél a tömeg utólérte őket és tetteleg bántalmazták a demokratapárt vezérért. Ebből az esetből kifolyólag az ügyesség vádat emelt *Dimitrov Rada* és kilenc társa ellen és pedig magánlakásértés, súlyos testi sértés és ingó vagyon megrongálása miatt. Ebben az ügyben már öt tárgyalást tartottak, de egyik sem lehetett azt letárgyalni, mert vagy a vádlottak közül vagy a tanuk közül többen nem jelentek meg. Szerdán végre ítélettel befejezést nyert az ügy.

A tárgyalást *Latjovics Milán* tanácselnök vezette, a közbírád *dr. Mátics Alekszandar* államügyész képviselte, míg *Grol Milán* nyugalmazott miniszter sértett képviseletében *dr. Dimitrijević Drágó* ügyvéd jelent meg. Az elnök megnyitva a főtárgyalást, bejelentette, hogy távirat érkezett *Grol Milántól*, amely szerint *Racsics Pünisa* tárgyalásán tanuként kell megjelenie és így nem jöhet Szubotcára. A bíróság azt tudomásul vette. Ezután a tíz vádlottat egyenként hallgatták ki. Beismerték, hogy a kérdéses napon Gyáláról érkeztek Martonosra. Nem tartoznak ugyan a demokrata párt kötelekébe, de miután hallották, hogy a *Momirovics*-házban gyűlést tartanak, ott megjelentek, de csak az udvarban tartózkodtak. A vádlottak tagadták, hogy a folyosóra felmentek és hogy bár-

Izgalom a magyar parlamentben a magyar kormány kisebbségi politikájának kritikája miatt

Malasics Géza szociáldemokrata képviselő a kormánypárt tiltakozása közben kijelentette, hogy Magyarország több kisebbségi községében a gyermekek nem tanulhatnak anyanyelvükön — **Bethlen István** miniszterelnök visszautasította a vádak

Kardesörtetéssel vádolták Bethlent a szocialisták

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi esti ülésén **Malasics Géza** szociáldemokrata képviselő a kisebbségi iskolakérdésről beszélt és utalt arra, hogy az elmúlt költségvetési vita alkalmával kérte a magyarországi német kisebbség iskolásérelmeinek orvoslását, azonban sajnálattal állapítja meg, hogy azóta e téren nem történt változás és

a magyarországi német és szlovák kisebbség iskoláztatása terén alig történt valami.

Ismerteti a nemzetiségi kisebbségek iskoláztatására vonatkozó 1923. évi miniszterelnöki rendeletet, amely a kisebbségi iskolákat három csoportra osztja és kifogásolja, hogy ezt a rendeletet nem hajtják végre. Nem akarja hinni, hogy ez a miniszterelnök intenciójának megfelel. Vonatkozik ez

különösen az ovodákra és az elemi iskolákra, ahol szerinte a gyermekeknek egyenesen megtiltják, hogy anyanyelvükön beszéljenek.

Élénk ellentmondások kísérik a kormánypárt részéről **Malasics** kijelentését és többen kiáltják feljé: — *Tessék bizonyítani!*

Malasics azzal folytatja beszédét, hogy **Sárisápon**, ahol a lakosság túlnyomórészt német- és szlovákalku,

az ovodákban megverik a gyermekeket, ha anyanyelvükön beszélnek.

Nagy zaj tört ki e kijelentés hallatára.

— *Hallatlan!* — kiáltják a jobboldalról.

Podmaniczky Endre báró: Ez kifelé való beszéd!

Farkas Géza: Szörnyűség! Ilyent mondani!

Malasics Géza: Ezt nem lehet izgalommal elnőzni. Én nem kívánok ebben a tekintetben mást...

Felkiáltások a kormánypárton: *Szörnyűség! Vérdíztó! Rettenetes!*

Zsitvay Tihor igazságügyminiszter: *Nem kell könnyelműen vádaskodni.*

Malasics: Nem kell ezen izgulni!

Farkas Géza: No, ezen lehet izgulni!

Malasics: Ezt a kérdést nem fogjuk türelmetlenséggel elintézn. Arra van szükség, hogy ez az abuzus megszűnjön.

Podmaniczky Endre báró: *Nincs ilyen abuzus, csak a szakszervezet mondja, hogy van.*

Szilágyi Lajos: *Fel kell jelenteni a bűnös tanerőket és ha igaz, el kell csapni őket.*

Az elnök figyelmezteti **Malasics**ot, hogy olyasmit állított, ami ellenkezik a magyar közhatalóságoknak a kisebbségi nyelv használata iránt viseltetett ősi tisz-

teletével és ezért elvárja, hogy állításait konkrét adatokkal igazolja.

Malasics: Nem kell egyéb, mint elmenni azokra a bányatelepekre, **Sár-Isápra**, **Dorogra**, **Annavölgyre** és azok környékére, ott meggyőződhetnek arról, amit mondtam.

Az elnök rendreutasítja **Malasics**ot, mert állításai az egész nemzet érzületét sértik.

Szilágyi Lajos: A kormánynak pedig tessék kivizsgálni az ügyet és jelentést tenni a parlamentnek, mert ez hihetetlen.

Ha előfordul olyan eset, hogy az iskolákban megsértik a kisebbségi nyelvhasználat jogát, el kell csapni a vétkecs tanerőt.

Felkiáltások a kormánypárton: *De nem fordul elő.*
Malasics: Én minden tendencia nélkül hoztam ide a dolgokat, hogy javítsunk az állapotokon. A miniszterelnök annakidején kijelentette, hogy gondoskodni fog arról, hogy azt a rendeletet, amit ő adott ki, be is tartssák. Ma is csak ezt kérem. Ha a miniszterelnök azt az erélyt és kemény kezet, amit a szociáldemokraták felé mutat és a gyakorlatban alkalmaz, ezek felé az urak felé mutatná, akkor az állapotok hamar javulnának.

Tessék megadni a nemzetiségeknek, ami őket megilleti.

A képviselőház szerdai ülésén **Bethlen** miniszterelnök válaszolt **Malasics Géza** beszédére. Kijelentette, hogy **Malasics** kritikáját nagy megütközéssel hallotta. Hálás az előtte felszólaló **Bleyer Jakab**nak, aki kijelentette, hogy

a kisebbségek a legnagyobb bizalommal viseltetnek a kormány iránt,

mert azt hiszi, hogy **Bleyer**nek ez a kijelentése kifelé alkalmas lesz ellensúlyozni azt a rossz benyomást, amit **Malasics** kijelentései esetleg tettek. Kijelenti, hogy a kormány ép olyan becsülettel és őszintén kívánja a jövőben is azoknak a törvényeknek és rendeleteknek a végrehajtását ellenőrizni, amelyek a kisebbségi iskolázást hízistoják, mint ahogy eddig tette a németiség vezető férfiaival egyetértésben.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a kisebbségek melegegedjék legyenek és megkapják azt, amit kulturális és egyéb téren követelnek.

Azzal a kérelemmel fordul nemcsak a képviselőkhöz, hanem az egész magyar társadalomhoz, az egyház vezetőihez, a kulturális faktorokhoz és az iskolaiuntartókhoz, hogy ezt a kérdést komolyan vegyék és

6 a maga részéről becsülettel és nyíltan akarja követni ezt a politikát.

Bethlen beszéde után Malasics újból felszólalt és kijelentette, hogy keddi beszédében csak arra akart rámutatni, hogy Magyarországon kétféle mértékkel mérnek még az iskoláztatás terén is és a munkások lakta vidékeken nem tartják be a nemzetiségi rendeletet. Végül hangsúlyozta, hogy 6 szociális kérdést csinál ebből az ügyből.

Malasicsnak erre a kérdésre Bethlen miniszterelnök azonnal válaszolt és megállapította, hogy Malasics elcsavarja a tényeket. Keddi beszédében Malasics azt mondotta, hogy az óvodákban megverik a gyermekeket, mert túlságosan és ezt nem lehet szociálpolitikáit megnyilatkozásnak nevezni. Végül kijelenté Bethlen, hogy Malasics magyarázatához hozzájárul és azt elfogadja.

Újabb vihar tört ki a miniszterelnökségi költségvetés tárgyalása során Farkas István szociáldemokrata képviselő beszéde alatt. Farkas István beszédében támadja Bethlent és azzal vádolta, hogy nem tud ráhelyezkedni arra az álláspontra, hogy Magyarországnak békés külpolitikát kell csinálni.

Amikor Bethlen magyar-olasz-lengyel blokkot akar létesíteni, akkor Musolininek lesz a segítségére.

Mert ezen a réven Mussolini fog kedvezőbb eredményeket elérni a franciáknál, Magyarország pedig ugyanúgy jár, mint annakidején a hármasszövetséggel. Farkas István ezután foglalkozott Bethlen vasárnapi beszédével és azt mondotta, hogy

Magyarország ne csúrtesse a kardot, ne fenyegetsen, hanem legyen önértető, de szerény.

Óriási zaj fogadta a kormányparton ezt a kijelentést és Bethlen indulatosan kiáltotta a szónok felé:

— És ön ne usziton ellenünk más államokat! Farkas István: Én nem uszítok!

Bethlen: Ne uszítsa a szomszédokat ellenünk! Meghamisítja a beszédemet azért, hogy uszithasson.

— Ez hamisítás! — kiáltják kórusban a jobb oldalról Farkas felé.

Farkas nagy zajban azzal fejezte be beszédét, hogy nem kívánja a miniszterelnöktől, hogy alázasot legyen, de ne legyen kardesörteő sem, hanem helyezkedjék a demokrácia álláspontjára.

Bethlen miniszterelnök a vita végén válaszolt Farkas Istvánnak és többek között a következőket mondotta:

— Meg kell állapítanom, hogy — az Olaszországgal kötött barátsági szerződés és a Lengyelországgal kötött döntőbírói szerződés nem jelent szövetségi szerződést

és nem tekinthető olyan szövetségnek, amely egyenlő lenne a volt hármasszövetséggel. Határozottan tiltakozom az ellen, mintha Olaszország Magyarországot gazdaságilag kizsákmányolná.

Foglalkozik Bethlen Farkas Istvánnal azzal a kijelentésével, amely vasárnapi beszédére vonatkozik. A beszédéből mindent ki lehet olvasni — mondja Bethlen. — de kardesörteőt nem.

Háborús fenyegetéssel beszédemben sehol a leglényesebb mértékben sem foglalkoztam.

Ne adjanak mindig lovat azok alá, akik Magyarországot ilyen színben akarják feltüntetni.

Bethlen kijelentését a szociáldemokrata képviselők kivételével még az ellenzék is tapsal fogadta.

Megválasztották a bizottságokat Sztaribecsej közgyűlésén

A képviselőtestület alakuló ülése

Sztaribecsejről jelentik: A sztariyecseji ujonnan kinevezett képviselőtestület most tartotta alakuló közgyűlést Vujics Milán járási főszolgabíró elnöke alatt. Vujics Milán főszolgabíró udvozolta a megjelenteket és hosszabb beszédben vázolta a képviselőtestület feladatait. A névsorolvasás után az összes képviselők letették az esküt a főszolgabíró kezébe.

Sztepanov Jovan görögkeleti kerületi főesperes felkérte a képviselőket, hogy a múltban fennállott személyi és politikai ellentétet teljes kizárásával kizárólag a város érdekeit tartásuk szem előtt és csupán annak érdekében működjenek. Ezután indítványozta, hogy a képviselőtestület küldjön hódoló táviratot őfelsége Alekszandar királynak, továbbá táviratban udvozolják Zsivkovics Petár miniszterelnök-helyettesi minisztert és dr. Belics Vinko beogradit tartományi főispánt. A közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá az indítványt.

Ezután Zsivkovics Mirkó elnöke alatt az előjárás javaslatára megválasztották a bizottságokat.

Iskolai bizottság: Sztepanov Jovan, Glavaski Csedomir, Pracznar Béla, Gruics Zsárkó és Cizovics István.

Villamos-bizottság: Boskovics Gyokó, dr. Vlahovics Milos, dr. Zelenay Miklós, Glavaski Csedomir, Belics Aca, Nagy-Palócz Mihály, Milovanov Liuba és Katona István.

Pénzügyi bizottság: Sztepanov Jovan, dr. Vlahovics Milos, dr. Popovics Milán, dr. Zelenay Miklós, Glavaski Csedomir, Komáromy Mihály, Boskovics Gyokó, Buzorágy Imre, Zsivkov Lázár.

Jogi bizottság: dr. Vlahovics Milos, dr. Zelenay

Miklós, dr. Havas Lajos, Zorics Nikola, Midics Nikola és Gruics Zsárkó.

Gazdasági bizottság: Sztepanov Lázár, Milovanov Liuba, Horvácki Gliša, Dzsivgurszki Alekszandar, Bozsics Péter, Barjakterov Milán, Zsivkov Lázár, Kolibarev Dusan, Berkes István, Gortva András, Komáromy István és Sági Ferenc.

Egészségügyi bizottság: dr. Popovics Milán, Popovics Voja, Sztepanov Jovan, Zorics Nikola, Midics Nikola, Cizovics István, ifjabb Gerber Nándor, Prodanov Koszta, Milovanov Liuba.

Városrendészeti bizottság: Sztepanov Jovan, Zorics Nikola, Milovanov Liuba, Gruics Zsárkó, dr. Zelenay Miklós, Petrovics Koszta, dr. Vlahovics Milos, Nagy Mátyás, dr. Popovics Milán, Cizovics István és Bozsics Péter.

Zárszadművelési bizottság: Popovics Vojin, Midics Nikola, Gruics Zsárkó, Sztepanov Lázár, Katona István és Nagy Mátyás.

Havi pénzügyi elszámoló bizottság: Dzsivgurszki Alekszandar, Zsivkov Lázár, Fetter Imre, Erdélyi Pál.

Építészeti bizottság: Bajszanski Száva, Dzsiltov Sztevan, Pracznar Béla, Sziazsmesterov Pája, Nagy-Palócz Mihály.

Arverési bizottság: Dzsivgurszki Alekszandar, Erdélyi Pál, Petrovics Jovan.

Szegényházi bizottság: Belics Aca, Masics Boldizsár, Prodanov Koszta.

Ut-bizottság: Dzsivgurszki Alekszandar, Horvácki Gliša, Belics Aca, Sztepanov Lázár, Masics Boldizsár, Komáromy István, Petrovics Jovan, Zsivkov Lázár, dr. Havas Lajos.

TÖZSDE

Zürich, május 29. Zárlat, Beograd 9.12 önyolcad, Páris 20.31, London 25.195, Newyork 519.56, Brüsszel 72.15, Milánó 27.195, Madrid 73.40, Amsterdam 208.85, Berlin 123.90, Bécs 72.97, Szófia 3.755, Prága 15.3875, Varsó 58.25, Budapest 90.562, Bukarest 3.08.

Szombori tőzsde, 1929 május 29. Buza: Bácska vasut prt. 200—205. Rozs: Bácska vasut prt. 190—200. Zab: Bácska vasut prt. 190—200. Árpá takarmányi 64—65 kilós 205—210, tavaszi 67—68 kilós 220—225, baranyai 69—70 kilós 235—240. Tengeri morzsolt 210—215. Bab orig. 1000—1020. Liszt: 0gg 310—320, 0g 310—320, 2. sz. 290—300, 5. sz. 275—285, 6. sz. 255—265, 7. sz. 245—255, 8. sz. 185—195. Korpa: Finom korpa 150—160. Irányzat lanyha.

Noviszadi terménytőzsde, Buza bácskai 79—80 kilós 207.50—212.50, bácskai tiszavidék 78—80 kilós 207.50—212.50, bánáti paritás Vrsac 79—80 kilós 207.50—212.50. Tengeri bácskai 212—220, szerémi 215—220, bánáti 215—220. Liszt: 0gg és 0g bácskai 317.50—327.50, 2. sz. 297.50—307.50, 5. sz. 282.50—292.50, 6. sz. 277.50—287.50, 7. sz. 260—270, 8. sz. 180—185. Korpa bácskai jutazsákokban 160—165, szerémi jutazsákokban 160—165, bánáti jutazsákokban 160—165. Irányzat lanyha. Forgalom 50 vagon buza, 4 vagon liszt, 7 vagon tengeri, 61 vagon összesen.

Budapesti gabonátőzsde, 1929 május 29. Határidő-üzlet: Buza októberre 22.20—22.68, zárlat 22.68—22.69 márciusra 23.90—24.51, zárlat 24.50—24.55. Rozs októberre 18.20—18.44, zárlat 18.39—18.40, márciusra 19.82—20.10, zárlat 19.88—19.90. Tengeri júliusra 22.85—23.30, zárlat 23.30—23.34. Készárúpiac: Buza 20.50—22.50, rozs 17—17.30, takarmányárpa 23—24, sörárpa 24.50—25.75, tengeri 23.50—25.50, zab 19—20.75, korpa 15—15.50.

Chicago terménytőzsde, 1929 május 29. Középfolyamok (zárleltben az előző napi zárlat): Buza május (96 háromnegyed) 97 hétnyolcad, július (100) 100 hétnyolcad, szept. (104 egynegyed) 105, Tengeri dec. 109 hétnyolcad, május (81) 81 egynegyed, július (82 háromnegyed) 83, szept. (84) 84. Zab május (41 hétnyolcad), július (41 háromnyolcad), szept. (41 egynyolcad). Rozs július (78), szept. (81 háromnyolcad).

Winnipeg terménytőzsde, 1929 május 29. Középfolyamok: Buza május (108 egynegyed) 107 önyolcad, július (109 háromnyolcad) 111, októberre (107 háromnyolcad) 109 egynyolcad.

Liverpooli terménytőzsde, 1929 május 29. Zárlat: Buza május (7 sh. 7 önyolcad d), július (7 sh. 9 önyolcad d), 7 sh. 11 1/2 d, okt. (8 sh. 6 háromnyolcad d), 8 sh. 1 hétnyolcad d, dec. (8 sh. 1 1/2 d), 8 sh. 3 d.

Vizálás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek mai állása a következő: Duna: Bézdan 382 (—12), Apatin 478 (—10), Alimás 456 (+10), Bogojevo 464 (—7), Palanka 383 (—6), Noviszad 401 (—4), Zemun 478 (—0), Szmederevo 526 (—1), Orsava 446 (—0), Dráva: Osijek 222 (—8), Száva: Zagreb —8 (—16), Sissak 123 (—9), Jasenovac 364 (—14), Brod 420 (—35), Mitrovica 538 (—17), Sabac 373 (—12), Beograd 426 (—2). Tisza: Senta 356 (0), Becsej 326 (—1), Titel 450 (—2).

HIREK URNAPJA

Ünnepi áhitat terjeszti színes, finomszöttes fényvilágát erre a ránk következő huszonegy óras éleire, amit korunk vesztett robozó tempóját jellemző tömörséggel »egy nap«-nak nevezzük. Ünnepi áhitat — igen ez nagylehetősen jól hangzik, in hoc signo el is lehet talán kezdeni az urnapi hírközpont, ezt az egyéni szívfejdalommal és nagyobb dózis lirai litániával elegyes, kirta hírlapi műfajt. Ezt a hatvan-hetven sor színes hangulát, amelynek mint a zászló legző színteljesen öngyilkosokról és katasztrófális árzuhanásokról regelő hírek fekete sora előtt kell lobognia.

Ünnep van, amely mindenkinek ígér valamit. A szegény, deresfejű limonádés ember a sarokról, jó fullasztó hőseget és ennek következtében megnövekedett forgalmat vár az ünneptől. A gazdaember esőt, a tözsdés tendenciát, emelkedőt, kislány randevút, győtrőt, árkos munkásköz öbötételt, lélek elnyugvást.

Ünnep ígér, szép szó. Ugyan hol van a titka uralma jogfolytonosságának? Mert az ígérlet ígérlet marad, holnapután reggel se színére, se friss tavaszi akácillatára nem emlékeztünk már Urnapjának, a munka és a hétköznap verejtékszaga elüzi a futó illatot, gondok akaszkodnak az emlékezés nyomába, mint a kutyák és az áhitat langyos csöjöt pillanatok alatt szárítja fel a robozva közeledő hétköznapok száraz nehéz szele.

Ünnep van, mégis ünnep van. Egy kicsit leáll az élet, az óramutatók is ráérősebben baktatnak, egy kicsit megtorpanunk, egy kicsit szabad most gondolkozni is. Gyertünk az áhitat ünnepi ruhájával, a remény heverő pókhálós tarsolyával! Karácsonykor is így csináltuk, husvétkor is, pünkösdkor is. Mindig így csináljuk, amikor pirosat mutat a naplár szemaforja és egy-egy bibliai fejezet ünneplő évfordulóját a földön.

Ma reggel futtában felütöttem a lekszikont. Az ünnepet kerestem. Valahol a messi U-betű alatt az Urkány-Zsivgyólyi köszönbánya r.-t. és Uruguay mellett találtam rá Urnapjára. A lekszikon három sorban intézi el, mondván: **Szentháromság vasárnapja után köv. csütört. eső kat. ünnep, az ülténygütlés csodájának ünnepe. 1264 óta tartják.**

Ime... Szentháromság vasárnapja után köv. csütört. eső kat. ünnep. És hogy 1264. óta tartják. Kiszámítottam, hogy 1264. óta körülbelül két év telt csupa Urnapjával. Csupa ájtatos, áhitatos, remegő jószágba, színes tavaszi ültető illatába öltözött urnapjával. Két év csupa ünnepből és mindabból, amit az ünnep belülről is jelent. Békével kelt, békével nyugodott napokból, ajándékozó és ajándékozott örömből.

Ha egyszer együvé lehetne kalapálni ezeket a napokat. Ha sorozatba lehetne gyűjteni és mezegezni le lehetné pergetni őket színet nélkül, egyiket a másik után, mint egy régi filmet, amely örömmel kezdődik, boldogságban folytatódik és happy end a vége. De szép is lenne.

De szép.

Az uccán boldogan esengőtzük a villamos, a vezető duhaion ereszti neki. Holnap szabadnapos. A kis eséléd megropogtatja az ünnepi szoknyák kemény vásznát. Kimenős. Boltok és műhelyek szakadt, szürke hadserege triumfál.

Ürnapi van.

De mikor lesz, minden nap az Uré?

Debreczeni József.

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, június 3. »A holdkőros« vigiáték.

Kedd, június 4. »Gabriel arca« szimatiék, 3 felvonásban. Az Oszijek—noviszadi színház vendégitátéka.

— A Bácsmegeyi Napló legközelebbi száma pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

— Kumanudi Koszta dr. helyettes-külgyminiszter kedden utazik Madridba. Kumanudi Koszta dr. helyettes külgyminiszter kedden este tért vissza Beogradba a kisanant külgyminiszterének jugoszláviai körújáról. Kumanudi dr. és Fotics dr., a külgyminiszterium politikai osztályának főnöke június 4-ikén, kedden délelőtt utazik el Madridba a Népszövetség ülészakára.

— Időjárás. A meteorologiai intézet jelenti: Egyelőre még meleg idő várható, később zivatarokkal időváltozás valószínű.

— A Szubotica város pénteken tartja ezévi első rendes közgyűlést. A szubotica városi képviselőtestület pénteken délután három órakor tartja Osztojics Szelimir polgármester elnöke alatt első rendes ülését. Az ülésen különböző városi ügyeket intéznek el.

— A szubotica városi főmérnök szabadságon. Petrovics Koszta szubotica városi főmérnök, az építészeti osztály vezetője, kedden többhetes szabadságra ment. Távollétében Tomandi Oton városi mérnök fogja helyettesíteni.

— **Klicin Mita tartományi komesar és Mándics Mijó szubotocai könyvtárigazgató előadása Bácsón.** Bácsból jelentik: A bácsi Narodna Odbrana vezetősége a bácskapalánki szokolegyesület közreműködésével csütörtökön, május 30-án, előadást rendez. Klicin Mita tartományi komesar és Mándics Mijó szubotocai könyvtárigazgató fognak népies előadást tartani.

— **Megint megszilárdult a newyorki értéktőzsde.** Newyorkból jelentik: A hétfői nagy értéktőzsdei áruhanás kedden fordulat következett. Kezdetben ugyan nem mutatkozott határozott irányzat, később azonban megváltozott a helyzet és tíz dollárig terjedő árfolyások következtek be, amelyek a hosszkonzorciumok vásárlásaira és a fedező vételekre zárlatig tartottak. Napipénz hat százalékkal volt kapható.

A **dunai kikötők forgalma Bulgáriában.** Bulgáriában az egész ország bevételének csaknem fele, kivitelének pedig több mint a fele a dunai kikötőkön át bonyolódik le a ruszcsuki bolgár kereskedelmi és iparkamara szerint a bolgár dunai kikötők forgalma az 1927. és 1928. évben a következőképpen alakult: a nagyobb dunai kikötőkön át 1927-ben 466.000 tonna kivitel volt, 1928-ban pedig 371.000 tonna. Ez a nagy visszaesés azért állott be, mert a rossz termés folytán 1928-ban a tengeri kivitel csaknem egészen elmaradt. Míg ugyanis 1927-ben 91.000 tonna tengeri került kivitelre a Dunán át, 1928-ban mindössze 16.000 tonna, a rozs és árpa kivitele is jelentősen csökkent. A bolgár nemzeti bank statisztikája szerint Bulgáriában 1928-ban a dunai kikötőkön át 458.000 tonna áruhozatal és 371.000 tonna árukivitel volt, vagyis az ország összbevételének 56 és árukivitelének 41 százalékát bonyolították le a dunai kikötők. Maga Ruszcsuk város kikötője az összes dunánati bevételnek 52,8 százalékát és az egész ország bevételének 21,7 százalékát bonyolította le.

— **Pénteken küldöttség fogja kérni a miniszterelnöktől a szubotocai jogifüggetlenség Noviszadra való áthelyezését.** Noviszadról jelentik: Pénteken járul Noviszad város küldöttsége Zsvkovics Péter miniszterelnök és dr. Makszimovics Bozso közoktatásügyi miniszter elé, akikől kérni fogják a város összes kulturintézményei és a város közönsége nevében, hogy helyezze át a szubotocai jogifüggetlenséget Noviszadra. A küldöttségben, amelyet Irenej püspök vezet a következők vesznek részt: Dr. Borota Branislav polgármester, Popovics Dáka volt miniszter, a noviszadi kereskedelmi kamara elnöke, Vrhovac Radivoj, a Matica Srpska elnöke, dr. Adamovics István, a vajdasági ügyvédi kamara elnöke, Balubdzsics Mirko noviszadi fiugimnáziumi igazgató és Klicin Predrag városi kulturatanácsnok.

— **Meghalt a legöregebb szubotocai borbélymester.** Franciscus Milos, a legöregebb szubotocai borbélymester, akinek hosszú évek óta a Pasiceva-uccában van az üzlete, szerdán rövid betegeskedés után Szubotocán meghalt. A közfeszületben álló idős borbélymester két héttel ezelőtt betegedett meg és orrvérzését két napig nem tudták elállítani. A nagy vérvészeség teljesen legyöngyítette szervezetét és régi betegsége megölte. Franciscus Milos halála nagy részvétet keltett Szubotocán.

— **Urnapi munkaszünet Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Dr. Momirovics Vojko rendőrfőkapitány rendelete szerint Urnapján, csütörtökön délelőtt csak a katolikus vallású üzlettulajdonosok kötelesek üzleteiket zárva tartani. A másiekezetű üzlettulajdonosok csupán a délelőtti körmenet alkalmával kötelesek zárva tartani és csakis akkor, ha üzletük a körmenet útjába esik. Csütörtökön délután az összes üzletek zárva tartandók.

— **Két hónapra ítelték, mert életveszélyesen megfenyegette a végrehajtót.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szerdán tárgyalta Csányi György bacskopetrováci elektrotechnikus bűnügyét. Csányi Vojvodics Sztoján noviszadi bírósági végrehajtót, amikor az nála hivatalos minőségben megjelent, életveszélyesen megfenyegette. A törvényszék a vádlottat hatóság elleni erőszak miatt kéthavi fogságra ítélte.

— **Csökkenek a dohánygyártmányokból eredő jövedelmek.** A dohánygyedárusítási igazgatóság kimutatása szerint ez év első három hónapjában a dohánygyártmányok eladásából eredő jövedelmek, 375.518.521 dinárt tettek ki és 34.442.093 dinárral csökkentek. Ez év első három hónapjának mindegyikében átlag 125 millió dinár értékű dohányáru fogyott, ami megfelel napi 4.172,428 dináros átlagnak. Mult évben ugyanennyiben az időben naponta átlag 416.023 dinárral több dohány fogyott. Ez évben naponta átlag 13.853 kiló vágott dohány fogyott, míg mult évben naponta 1.929 kilóval több fogyott. Mult évben az első három hónapban 855.784.156 darab cigaretta, vagyis naponta átlag 9.646.694 cigaretta fogyott és így 137.982 darabban több, mint most. A visszaesés összességében nem olyan nagy, mert főleg az olcsóbb cigarettafajták fogytak kevésbé. A visszaesés 137.000 darabot tett ki, ami 137 kiló dohánynak felel meg, míg a vágott dohányról a hanyatlás 1.929 kilónak felel meg. A szivarifogyasztás 8.948.758 darabot tett ki három hónap alatt, naponta 99.430 darabot, míg tavaly ugyanebben az időben a napi fogyasztás 12.041 darabban több volt. Csak Dalmáciában növekedett meg a dohányfogyasztás. A fogyasztást illetőleg Szerbia és Dél Szerbia

menyiségi és minőségi fogyasztás tekintetében első helyen áll 124.124.070 dinár fogyasztással, utána Horvátország 86.888.567 dinárral, Bosznia és Hercegovina 53.349.927 dinárral, Szlovénia 44.102.138 dinárral, a Vajdaság 47.776.254 dinárral és Montenegró 4.665.808 dinárral. Montenegróban ez év első három hónapjában a fogyasztás több, mint a felével lepadt, Szerbiában kilenc millió dinárral, Horvátországban 9,5 millióval, Boszniában 6,5, Szlovéniában 5,9 és a Vajdaságban 3,5 millió dinárral. A helyzet azonban rövidesen javulni fog, mert már márciusban a dohánytermelés ismét fokozódott, sőt nagyobb volt, mint tavaly márciusban.

— **Öngyilkos lett egy vrbaszi pincér.** Vrbaszról jelentik: Kedden éjjel Schmidt István vrbaszi pincér Sztarivrbaszon a csatorna hidjáról a vízbevetette magát és befüledt. Tettének oka ismeretlen. A holttestét nem sokkal később megtalálták és az életunt fiatalembert szerdán temették el nagy részvét mellett.

— **Rendkívüli rovacosolás a szubotocai állami adóhivatalnál.** Mojszilovics Nikola a vajdasági tartományi pénzügyigazgatóság főfelügyelője kedden Szubotocára érkezett és a szubotocai állami adóhivatalnál rendkívüli rovacosolást tartott. A főfelügyelő még néhány napig Szubotocán marad és felülvizsgálja az állami adóhivatal egész ügykezelését is.

— **Megverte a feleségét — hat hónapra ítélték.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szerdán tárgyalta Millinov Zsiván sajkásszervi bűnügyét, aki ellen az volt a vád, hogy feleségét veszekedés közben botlalt megverte és az asszonyon súlyos sérüléseket ejtett. A bíróság a verekedő férjet hathavi börtönrre ítélte.

MEGJELENT

MEGJELENT

Dr. Véesei:

KOZMETIKAI
TANÁCSADÓ

című műve.

A 200 oldalas vasfios kötet ára

40 dinár

Minden nő
szárára nélkülözhetetlen!

Kapható a könyvkereskedésben is

MEGJELENT

— **A szubotocai önkéntes tüzoltók felhívása.** A szubotocai önkéntes tüzoltók parancsnoksága felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az utóbbi időben egyes, a testülethez nem tartozó zenészek, visszaelnek az egyesületi zenekar nevével. A parancsnokság kéri a közönséget, hogy a zenekar igénybevétele esetén csakis egyenruhás tüzoltózenéssel tárgyaljanak.

— **A kisgyermek halála.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szerdán vonták felelősségre Vasin Ivánka sztarihecsjeji asszonyt. Vasin Ivánka néhány hónappal ezelőtt mosás közben a teknő mellett hagyta a szódaoldatos üveget, amit az arra járó Avramov Milan kétesen kisüji meglátott és felhajtotta a mérges folyadékot. A kis Avramov Milan súlyos sérüléseibe néhány nap múlva belehalt. A bíróság a vádlott asszonyt felmentette, mert nem látta gondatlanság esetét fennforogni.

— **A Herceg Bosna általános biztosító társaság főigazgatója a szubotocai Kereskedelmi és Iparbankból Bódisz Mátyás vezetésével a Goldmann Sándor és Társa bankházába helyezte át.**

— **A fogorvosok pörében a budapesti törvényszék felmentette a Vigszin'áz igazgatóját.** Budapestről jelentik: A Fogorvosok Országos Egyesülete, mint ismeretes, pört indított Podor László író és Roboz Imre, a Vigszin'áz igazgatója ellen, mert a Bácsdélal című darabban a szerző sértően írt a fogorvosok karról. A járásbíró Roboz Imrét becsületsértésért negyven pengőre ítélte. Podor László ellen nem folytatták le a tárgyalást, mert külföldön tartózkodik. Roboz felelőssége folytán szerdán a törvényszék Fejős-tanácsa ítélkezett az ügyben és megsemmisítette a járásbíró ítéletét, felmentette Roboz Imrét.

— **Halálra gázolt a vonat egy csendőrt.** Beogradból jelentik: Halálos szerencsétlenség történt kedden este Romanovac és Alekszandrovo vasuti állomások között a pályatesten. Jelics Angyel csendőr őrjáraton volt és a koromsötétségben a vasuti sínek között haladt. A csendőr, aki gondolatokba merülve, lassan lépkedett, nem vette észre, hogy mögötte nagy sebességgel közeledik egy személyvonat. A mozdonyvezető is későn vette észre a vágányok között imbolygó alakot és a vonat keresztülment a szerencsétlen emberen, akinek csak összeroncsolt holttestét tudták kimenteni a mozdony kerekei alól. A vizsgálat során megállapították, hogy a mozdonyvezető nem terhelhető felelősség a halálos szerencsétlenségért.

— **Kerületi szokolünnepély Pancsevön.** Pancsevőről jelentik: A szokol egyesületek »Dusan Silni« csoportja június hó 1-én és 2-ikán nagy ünnepeket rendez Pancsevön. Ezen az ünnepeken részt vesznek a pancsevői szokolistákon kívül a következő városok szokolistái: Beograd, Zemun, Szrzsamkitrovica, Ruma, Kovin, Szmederovó, Sabác, Arandjelovac. Szombat délelőtt a különhajóval érkező vendégszokolisták részére a város ünneplés fogadtatást rendez. Este a Weifert-sórház termeiben nagy szokolakadémia lesz, a város ház előtt levő téren pedig népiünnepély. Vasárnap az összes szokolegyesületek nagy fölvonulást rendeznek Pancsevó város uccáin.

— **Huszonötezer dinárt ellopok egy vrsaci katonatisztól.** Vrsacról jelentik: Szonaj Márton vrsaci katonatiszt feljelentést tett a rendőrségen, hogy amíg mozikban volt, ismeretlen tettes feltörte szekrényét és abból 25.000 dinárt, két revolvert és három takarékpénztári betétkönyvet ellopott. A nyomozást megindították.

— **Tűz ütött ki a kikindai Uránia-moziban.** Kikindáról jelentik: A kikindai Uránia moziban szerdán délután három órák a diákok részére előadást rendeztek és a Titanic című filmet mutatták be. Előadás közben a film kigyulladt és a lángok kicsaptak a gépházából. A teremben háromszáz diák volt, akik között nagy pánik keletkezett. A diákok ijedten ugráltak fel helyükről és a folyosókra menekültek. Közben a diákok sokasága elzárta a kijáratokat, mert mindenki egyszerre akart kijutni a veszélyeztetett helyről. A tanítók közbelépésére a diákok megnyugodtak és nyugodtan elhagyták a moziatermet, úgyhogy sebesülés nem történt. Nyomban kihívták a tüzoltókat is, akik percek alatt eloltották a tüzet. A film teljesen elégett, míg a gépházban csak jelentéktelen kárt tett a tűz.

— **Uj gazdaköz Kulán.** Szomborból jelentik: Május hó huszonhatodikán Kulán megalakult a Bácskai Gazdasági Egyesület községi gazdaköre. Az alakulásban 59 kisgazda vett részt. Elnökké Vicsek Mihályt, alelnökké Szukola Vincét, titkárrá Diener Jánost, pénztárnokká Puhálak Mihályt választották meg. A Gazdasági Egyesületet az alakuláson Inhoff József igazgató képviselte, aki a gazdaszervezkedés fontosságáról és a Gazdakörök hivatásáról tartott előadást, majd Petó Flóris okl. gazda Szomborból a helyei kincstári növénynevelési állomást és annak nemesítéseit ismertette.

— **Ötvenezer dinárt ellopok a zagrebi pályaudvaron egy bánati gazdálkodótól.** Zagrebből jelentik: Mijatov Dusan, a bánati Ilandza községi kedden Zagrebba utazott. A gazdálkodó a zagrebi Száva pályaudvaron észrevette, hogy pénztárcája, amelyben ötvenezer dinár készpénz volt, eltűnt. Miatán a pénztára a vonatban még megvolt, valószínű, hogy a pályaudvari tolongásban lopták meg a gazdálkodót. Mijatov a lopásról jelentést tett a vasuti rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

— **Betörők jártak egy Szkopljéi templomban.** Szkopljéből jelentik: Vakmerő betörés történt szerdára virradó éjszaka Szkopljében. Ismeretlen tettesek álkuks segítségével behatoltak a város legnagyobb templomába a Szveta Doporodja templomba és a sekrestyében levő készpénztárból több ezer dinárt raboltak el. A lopást szerdán reggel fedezték fel és nyomban jelentést tettek róla a csendőrségnek, amely a templomablók kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, szívfájás, mellnyomás és fuldoklási rohamok kínozzák, akkor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértólulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önmérgezéséből származnak, a »Ferenc József« víz kitűnően beválik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.** 20

— **Mellbeszurta magát egy urilány.** Djokovórol jelentik: Tragikus öngyilkosság történt hétfőn este Djokovón. Bajics Bozsena tizennyolc éves zagrebi urilány, aki néhány nappal ezelőtt rokonai látogatására érkezett Djokovóra, egy hosszú konyhakéssel mellbeszurta magát. Az életunt urilányt válságos állapotban szállították be az oszijekai kórházba, ahol nyomban műtétet hajtottak végre rajta.

KIVÁLÓ GYÓGYFÜRDŐ

szív-, vese-, hólyag- és anyagcserébántalmaknál, csuznál, cukorhajnál, vizeleti zavaroknál, női bajknál, stb.

SLATINA RADENCI (BAD RADEIN)

8 gyógyforrás ivó- és fürdőkúrákra, rendkívül erős, természetes szénsavas fürdők, ásványos acélfürdők.

**A fürdőévad május 15.-én
m e g n y i l t**

Prospektust készőggel küld a Fürdőigazgatóság

— **Eltemették Bartos Lászlót, a palicsi fürdő áldozatát.** Szerdán hajnalban a palicsi Strand-fürdő egyik kabinosa, aki a palicsi halászsokkal a tó felületét kutatta, a strand-fürdővel egyirányban, mélyen bent a tó közepén egy uszó testet vett észre. A halászsok odaéveztek és megállapították, hogy a vizen a vasárnapi fürdés áldozatának, Bartos Lászlónak holtteste uszik, amelyet a víz két nap után felvetett. A szerencsétlen fiu hulláját a halászsok a Vértónál, a fürdő területén kívül, partra szállították és értesítették a strand, valamint Palics-fürdő igazgatóságát és Ljustina Dusan palicsi rendőrbiztost, aki azonnal megjelent a helyszínen. Bartos László alkai erősen fel voltak duzzadva, szája szelén vékony véres csik látszott és a jobb oldalára lerakodott iszapból megállapítható, hogy a holttest mélyen bele volt fúródva a fűvénybe. Fél hatkor autón megérkezett Palicsra Bartos Márton, a Palics áldozatának édesapja, aki intézkedett, hogy a holttestet beszállítsák a városba. Nem sokára megérkezett a városi rendőri bizottság és az orvos újból megvizsgálta a hullát, amelyet nyolc óra tájban a mentők a zsidó temető hullaházába szállítottak. Bartos László holttestét felboncolták és a boncolás után a temető hullaházából eltemették.

— **Esküvő.** Frey Sándor lemesí főrabbi kedden tartotta esküvőjét Szuboticán Deutsch Gizellával, Deutsch Mózesnak, a szuboticei orthodox hitközség tudós főrabbiának leányával. Az ünnepségre az ország minden részéből és külföldről is számos rabbi érkezett s a szuboticei társadalom minden rétegéből sokan keresték fel Deutsch Mózes főrabbit és családját gratulációikkal.

TAN- és NEVELŐINTÉZET
(árda)
WIEN, XXI., Stadlau Hardeggasse 65.
Gyönyörű és egészséges telekés, hatalmas kert, modern berendezés. Összes iskolák, háztartás, nyelvek, zene. Teljes penzió az összes mellékletekkel havi 250 shilling, 2000 dinár. Prospektus a kiadói által utján 1307

— **Be kell fizetni a forgalmi és az alkalmazotti adót.** A szuboticei állami adóhivatal felhívja a forgalmi adófizetése és az alkalmazotti adófizetésre kötelezett adófizetőket, hogy adótarozásukat haladéktalanul fizessék be. Mindazok, akik felhívást kapnak az állami adóhivataltól, jelentkezzenek az adóhivatalban Vukicsevics Bozsidar adótitkár, aki a szükséges felvilágosításokat mindenkinek megadja. Az adóhivatal közli, hogy fizetési halasztást csak a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság adhat.

— **A szuboticei kereskedelmi alkalmazottak társasvacsorája.** A szuboticei kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők egyesülete június 1-én, szombaton este fél kilenc órakor társasvacsorát rendez a saját helyiségeiben Fra Jese trg 3. szám alatt. Jelentkezéseket Kopilovics László főtitkár fogad el délután 3—8-ig az egyesület irodájában.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **A szuboticei városi nyugdíjbizottság ülése.** A szuboticei városi képviselőtestület nyugdíjbizottsága május 31-ikén délelőtt 9 órakor ülést tart. Az ülésen több nyugdíjazás iránti kérvényt fognak letárgyalni.

— **A villanytelep és a strandfürdő vizsgálata.** A Bácsmegeyi Napló ma reggeli számában »A palicsi strand leszállítja a jegyárakat« címmel cikk jelent meg, amelyre vonatkozólag a szuboticei villamosvasút és világítási részvénytársaság a következők közlését kérte: »A közönség tájékoztatására kénytelenek vagyunk a Bácsmegeyi Napló »A palicsi strand leszállítja a jegyárakat« címmel megjelent cikkének téves állításait helyreigazítani. 1. Nem felel meg a valóságnak a strand igazgatósága előadásának az az állítása, hogy a villanytelep közgei az ellenőrzéssel molesztálják a fürdővendégeket, miután az ellenőrzés könnyen és minden zavarás nélkül végrehajtható, ha amint az történik, kellő számú ellenőrző közeg végzi ezt a szükséges munkát. 2. Ami a villamosvasúti és világítási r. t. kívánságait illeti, jogunk van valamennyi jegy után az illetékre, mert mint Palics-fürdő bérleti, Szubotica város jogainak jogutóda lettünk és a városi tanács 1923. július 14-én 117084/1923. számú végzésében, amikor a strand akkori bérletjének kívánására megállapította az árakat, azt is megállapította, hogy valamennyi felnőtt jegy után »Za odrasle« 1 dinár illetéket kell a strandnak a város pénztárának javára fizetni. A vállalat, mint Palics-fürdő bérletje, súlyos költségekkel járó beruházásokat eszközölt Palics fejlesztésére és így nincs abban a helyzetben, hogy lemondhasson a várossal kötött szerződésben neki biztosított jogokról.«

CSODAKÜT-FÜRDŐ
SZIARA KANJIZÁN a város alatti gyönyörű árnyas parkban május 15-én megnyit
A fürdő orvosiilag javuló ízületi és izomrémek, iszap, máh, ideg bántalmak, női bajok ellen és emésztési zavaroknál
A VIZ IGEN NAGY RÁDIUMTARTALMU
Tiszta szép szobák, olcsó ellátás Igen mérsékelt fürdőárak
MENEZREND:
Szuboticáról vonattal indul reggel 5. d. e. 10 óra 8 percek, délután 2 óra 11 percek, este 6 óra 55 percek
4914

A MATURÁNSOK

A gimnázium árnyékos és hűvös folyosóin tegnap mintha vidámabban csendült volna meg a szünetet jelző öreg bronzharang, amelynek muzsikája mindörökké ott marad azoknak a szívűben, akik nyolc év sugaras és bus napjait megszólták le a gimnázium sárgára meszelt, mindig ragyogó, pedánsul tiszta falai között. Az utolsó csengetés. Mindig várvavárt perc ez, de kétszer édes volt tegnap. Hogy várták ezt azok, akiknek igazán az utolsó csengetést jelentette tegnap az öreg gong. A nyolcadikban egész nap ideges volt a hangulat, a közeledő szabadulás misztikum, az utolsó óra felszabadító nagy érzése hevitette a komolykodó, kedves diákegyesületet. Megfoghatatlan valami. Emberek, akik beszaladják a várost és küzdenek a megélhetés frontján az élet szüzenyai ellen, akiknek emlékezetében már elmosódtak az iskolai évek emlékei, nem tudják már, mit jelent az utolsó óra, az utolsó csengetés. Utak nyílnak ki, indulatok törnek elő a szív piros, ifju vulkánjából és a felszabadulás mámoros percében összeomlik mindaz, amit nyolc év épített fel a lélekben. Tönek az elfeledkezések, a holdog séták cigarettával a szájban, kicsi, de egyre erősödő küzdelmek, míg végre az ember ismét visszakaranyarodik emlékeihez.

Az utolsó napon a tanár urak se vették komolyan az órákat. Szinte perccenként megnézte valaki az óráját és tovább adta a szomszédjának a varázsszót: még csak hat perc, még csak négy, még csak egy. Jaj de soká csönget az a Józsi. Tán elaludt? A Józsi nem aludt el. Megragadta a kisharag kötélét és megkezdte a csodálatos muzsikát. Gilling galang, ziling galang... Az osztály feláll, a szemekben büszke fény csillog, a lélekről lehullanak a hétkövyök, a szív vadul ver... Bolond per ez! A tanár ur szeme is könnyes, az osztályfőnök ur szelíden mosolyog. A folyosón, amely hívős és szürke, kitör a megittasult szívek vihára. Felzendül az induló: Gaudeamus igitur...

Betöltik a folyosót, a dal beszalad az osztályokba és felugrálnek a gyerekek. Nincs fegyelem. Odarohannak az ajtókhöz, összedobannak szívek, meleg, édes familiáris hangulat száll szét a krétaporos levegőben. A tanár urak is mosolyognak ezen a kis rendezvényen és integetnek a kezükkel a kivonuló maturánsok felé...
Most a parkba mentek a tavaszi fák alá tervezni, álmodozni, bizni, hinni és remélni az utolsó és a legutolsó csengetésig.
(sz. e.)

— **Végetért a bírósági kezelőtiszt tanfolyama.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságnál megtartott bírósági kezelőtiszt tanfolyam véget ért. A tanfolyamnak negyven hallgatója volt, akik dr. Petrovics Bruno és dr. Pavlovics Toma felebbviteli bírósági tanácselnökök, dr. Belajdzsics Vladimir noviszadi törvényszéki elnök és Brabkovics Bozsidar felebbviteli bírósági titkárból álló vizsgabizottság előtt vizsgát tettek.

— **Eljegyzés.** Treuer Emmi Bodjan, Kritzler Vilmos Noviszad jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Gyermekelődés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi elemi és szakiskolák tanulói június 2-ikán a Szloboda nagytermében a szegény gyermekek felruházására délután négy órai kezdettel gyermekmatinét rendeznek.

Kurhaus Sendhof
Legkorserűben berendezve. Egészséges fekvés. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak.
HOFGASTEIN

— **Tűz egy vrbszi nagykereskedésben.** Vrbszról jelentik: Kedd délután Szeidl Nándor és fia novivrbaszi vas- és fűszeráru nagykereskedés udvarán ismeretlen okból kigyulladt egy hordó petroleum. A tüzet, amely már a szomszédba is átterjedt, sikerült eloltani, mielőtt a raktár benzines hordói veszélybe kerültek volna.

— **Verekedés közben a csónakból a Dunába dobták.** Noviszadról jelentik: Kedden délután Ilics Pája, Vezilics Bogdán, Rakovacska Láza, idős Kucurac Szima és fia ifjabb Kucurac Szima, valamennyien jónórú sztarifutaki gazdálkodók, csónakon átmentek Futakról a Duna tulsó partján levő Csrevicekre, ahol Szoldatovics Vlada vendéglőjében mulattak. Mulatozás közben a társaság tagjai többször összevesztek és csak a józanabbak közbelépésére lehetett a tettegességet elkerülni. Este hét órakor a részeg társaság csónakba ült és visszafelé indult a Dunán Sztarifutak felé. Amikor a Duna közepére értek, idős Kucurac Szima, újból összeveszett Vezilics Bogdánal, mire Vezilics felugrott, ráugrott Kucuracra és megütötte. Ilics Pája szét akarta őket választani, de idős Kucurac Szima, a békéltető Ilicset felkapta és a csónakból a Dunába dobta. Ilics segítségért kiáltott, de Kucurac Szima erős evezőcsapokkal a part felé evezett és a fuldokló embert a vízbe hagyta. Végre Ilicsnek sikerült valahogyan a partot elérnie, ahol kimerülten összeesett. Ilics feljelentést tett a futaki csendőrségnél Kucurac Szima ellen, amely emberölés kísérlete miatt megindította az eljárást.

— **Vrsac város képviselőtestületének alakuló közgyűlése.** Vrsacról jelentik: A napokban tartotta meg Vrsac város kinevezett tanácsa és törvényhatósági bizottsága alakuló közgyűlést, amelyet Antula Dragomir nyugalmazott tábornok-főispán képviselőtében Jovanovics Svetolik polgármester nyitott meg. Dimitrijevic Bogdán főjegyző felolvasta a főispán leiratát a képviselőtestületi tagok kinevezéséről. Utána ünnepélyes eskütétel következett, majd a polgármester indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy megalakulása alkalmából hódoló táviratot intéz Ofelsége Alekszandar királyhoz és üdvözlő táviratot Zsivkovics Petár miniszterelnökhöz és Antula Dragomir főispánhoz. A bizottságokat a legközelebbi ülésen választják meg.

— **Weisz Pál hegedűművész június 1-től minden este a Beograd-kávéházban hangversenyez.**

— **Vasárnap Vöröskeresztnap lesz Szuboticán.** A Vöröskereszt egyesület vasárnap Szuboticán és Palicson nagyszabású vöröskeresztnapot rendez. Vasárnap délelőtt Szuboticán, délután pedig Palicson lesznek az ünnepségek.

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMMEERING Palacs-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (es-
előtt Vécsey) 800 m. Pension Dr. Hecht 1000 m.

Lepedat és Jovanovics szuboticei főelárústitkárál vásárolt sorsjegyek közül a május 28-iki húzásokon a következő számok nyertek:

- 10.000 dinárt nyert: 108655
- 4.000 dinárt nyert: 23304 42500
- 2.000 dinárt nyert: 10576 13019 19377 35077 58539
- 69428 81022 85611 91110 84 98129 115089 121399
- 500 dinárt nyert: 4609 47 71 7717 21 78 8036 10560
- 61 13050 15203 97 15501 39 47 24763 69 71 28310 19
- 32709 89 93 33732 35002 11 75 81 35154 63 37420 62
- 38513 21 40402 28 50 56 61 45553 86 46966 47713 48856
- 59 73 94 49230 39 41 300 51520 37 54915 58514 55 600
- 58879 60099 62927 53 64703 27 67955 58 89 90 68128 61
- 69403 64 76 71215 38 75 94 71927 37 98 73354 75438
- 78405 98 80702 37 55 81004 30 46 83109 19 83524 84
- 84831 67 99 86141 82 86812 66 80 87272 90 91149 59 71
- 91801 3 10 38 76 98143 98776 99101 23 33 105301 61 89
- 108407 78 108625 110147 59 110337 84 111013 85 113102
- 27 48 70 80 86 115052 116910 81 117107 32 47 118733
- 120842 122018 40 122954 123243 62 124304 124640 77.

— **Tíz éves iskolai találkozó.** Felkérjük 1919-ben a szuboticei felsőkereskedelmi iskolában érettségizett barátaikat, hogy június 1-én reggel 9 órakor a Városi Kávéház terraszán megjelenni szíveskedjenek. A rendező-bizottság.

— **A fumieli illetőségű jogszlávok június 14-ikéig optálhatnak.** A fumieli illetőségű jogszlávok, akik az ország területén élnek, a legutóbbi jogszláv-olasz megegyezés értelmében ez év június 14-ikéig nyújthatják be optálási kérvényüket a fumieli jogszláv konzulátuson, vagy a helyi hatóságokhoz. Szuboticán a főjegyzői hivatal ad az érdekelteknek felvilágosítást.

B. NASSAU elismert pedagógus
szünidei otthona és internátusa
VÖSLAU, Schlumbergerstrasse 20
Német nyelvoztatás Prospektus

— **Szuboticei Önálló Iparosok és Polgárok Betegség-égyesülete** felkéri a június 2-ikán tartandó kirándulás résztvevőit, hogy ebédjegyeiket legkésőbb pénteken váltsák meg, hogy a vezetőség minden résztvevőről idejében gondoskodhasson.

— **Noviszadon lesz az Idel országos nyomdászkongresszus.** Noviszadról jelentik: Az idei országos nyomdászkongresszust június 28, 29 és 30-ikán Noviszadon tartják meg.

— **Háziasszonyok figyelmébe!** Kérjen mindenütt kizárólag *Kolini cikoriát*, mely kellemes illata mellett kitünően táplál. Már az első próba után általánosan kedvelt szer minden háztartásban.

— **Gerber-féle Special vilagos sör elismerten a legjobb és legízletesebb.**

— **A vér főfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni.** Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* viz használatát, mert ez szabályozza bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életet teremt. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Kettőezeröttszázötven dinárért** tizenöt napig lehet az Adrián, megnézheti a plitvici tavakat, Split-et, Sibeniket, Rab-ot, Crkvenica-t, a fiumei kiállítását, Abbaziát.
Az árban benne van a gyorsvonati menedij Szuboticáról—Szuboticán, a hajójegy, teljes ellátás (lakás elsőrendű hotelekben, naponta háromszor étkezés), kirándulások, tengeri fürdők igénybevétele.
Bővebb felvilágosítást ad a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatal és fiók kiadóhivatalai, *Putnik* utazási iroda Noviszad és Szubotica.

FILM

Az ivangorodi erőd

A Lifka-mosi új filmje

Orosz tárgyú film, a cári Oroszország sötét katonai drámája. A tábornok szerelmes egy alantas tisztjének feleségébe és ezért a tisztet hivatalos megbízással kiküldi a határra, a férfi távollétében pedig erőszakoskodni kezd az asszonnyal. A kapitány a kis vadászban rajtakapja a tábornokot a legkritikusabb percekben és elkeseredésében megtagadja az engedelmisséget, ösztetési parancsot, amely kiküldetésére vonatkozik, sőt revolveréből rálő felebalójára. A tisztet tartóztatják és golyó általi halálra ítélik. Felesége mindent megtesz a halálraírt megmentése érdekében, de hiába, a tábornok jóakarától függ a kegyelem. A kétségbeesett asszony könyörög a kegyetlen tisztnek, aki csak szerelme árán hajlandó a kegyelemre, de még ekkor is ki akarja játszani az asszonyt. Izgalmas jelenetek során jutunk végre el a megnívutató befejezésig.

Az ivangorodi erőd a legizgalmasabb filmek egyike. Genaro Righelli, a rendező abszolút filmszerűséggel oldotta meg feladatát. Ez a filmdráma csupa mozgás és történet, az egymásra torló események a leggyorsabb tempót diktálják. A cselekmény így elejétől végig lebilincselően érdekes és izgalmas, sőt a szcenárium és a rendezés mindig a végsőkig feszíti a húr és valósággal a néző idegein táncol. Nyomasztó, igaz drámai hangulat vonul végig a filmen, amelynek nemcsak interieurjei dekoratívok és izléesek, hanem a külső felvételek is nagyon szépek.

A női főszerepben Maria Jakobini adja újabb bizonyítékát annak, hogy milyen kiváló tragika. Alakítása tökéletes, minden jelenete átérzős és átélésről tanuskodik, a hűség, szenvedő asszonynak klasszikus szobránt mintázza meg. A férfi szerepben Angelo Ferrari egyszerű eszközökkel el hatást, a tábornokot Amon Pointner ruházta fel markáns vonásokkal.

A kitűnő filmet csütörtökön mutatja be a Lifka-mosi. Az ivangorodi erőd sikerét könnyű megjósolni. (I. f.)

SZÍNHÁZ

Bolondok

Jaques Deval vígjátéka a Városi Színházban

A keddi szuboticei estét a problémamentes, könnyű szórakoztatásnak szentelte a Noviszdai-oszjéki színház. Három mulattató felvonást mutattak be, egy jól megalapozott, értelmesen bonyolított és épkézláb meséjű francia vígjáték három felvonását.

Bolondok, talán ez lehetne a magyar címe Jaques Deval izig-vérg párisi komédiájának, amely nem vesződik kérdőjelekkel, nem lobogtatja semmiféle tendencia zászlaját, egyedül egy kedves, franciásan jellegzetes háromszögletű görbétükrét tartja a közönség elé. És Devalnak igaza van, mert a közönség nevet, mulat, szórakozik és előadás után egy gondülő este kellemes impresszióival lép ki a tavaszian illatos levegőre.

A mesét — igaz — tulságosan gyakran reprodukálták már a párisi vígjátékosok szorosított ateliékben, a kísé mindamellett nem kopott meg tulságosan. Az asszonyka szerelmes a férjébe, aki azonban elhanyagolja. Az asszonykában felébred a büszkeség és hogy a férjet féltékeny tegye titkári és szeretői hatáskörrel egy hebehurgya, de jóképi fiatalembert alkalmaz. A fiatalember természetesen csak a világ és főleg a férj előtt szerető, nőgyűszemközt csak titkár.

Igen, jól tetszett kitalálni, a műszerelemből a végén igaz szerelmi lesz, a titkár elveszi az asszonykát, a csinos szobalány bemozd egy aforizmát a nők állhatatlanságáról és a férj, akárcól közben kiderül, hogy nem fog nagyon neheze éni a vigasztalódás — megbántott arccal levonul. Tabló.

A szereplők Mansjetova Lidia, Martincsevics József, Hladics Vatroslav, Vulics Jelka és a többiek látható kedvvel komédiáztak és imponáló önmegtadással szálltak le a szerzőhöz.

A jól gördülő előadást Mansjetova Lidia rendezte rutinnal és temperáló izléssel.

(d. i.)

Operettelőadás Temerinben. Noviszdról jelentik: A Temerini Tornaklub műkedvelő együttese június 8-ikán, a temerini moziateremben színre hozza »A hollandi menyecskét.« Az operette előadását Magyar Zoltán tanította be.

A doni kozákok noviszadi hangversenye. Noviszdról jelentik: A doni kozákok noviszadi második hangversenye kedden fényesen sikerült. A terem az utolsó helyig megtelt és az előkelő nagyszámú közönség szüntelen óvációkban részesítette a doni kozákok művészeti előadását. A hangversenyt rendező Inyenyenyegyesületnek jelentékeny összeg maradt a jótékony cél javára.

SPORT

Csütörtökön reggel 8 órakor kezdődik a palicsi tenniszverseny

Az országos tenniszbajnokság csütörtöki fordulója iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik Szubotícán. Mint ismeretes, a vajdasági zóna döntő mérkőzését játsszák le csütörtökön, Urnapján Palicson a palicsi tenniszklub és az odzsacsi tenniszklub játékosai között. A két csapat összejátszását már közölte a Bácsmegeyi Napló és mindössz annyi változás van, hogy a két Lcsmeiszter-fivér Odszacról nem érkezik meg, hanem az odzsacsi csapat férfi tagjai a következők: Flaman, Bilek, dr. Mamuzsics és dr. Ertl.

A mérkőzés csütörtök reggel 8 órakor és délután 3 órakor kezdődik és a délelőtti és délutáni mérkőzéseket 10 dináros jeggyel lehet végignézni. Az olcsó bejéződíjjal a klub lehetővé akarja tenni, hogy a rendkívül érdekes és fontos meccset minél nagyobb közönség nézhesse végig. A palicsi Tenniszklub játékosai kitűnő formában vannak és így remélik, hogy a nagy játékerőt képviselő odzsacsiak ellen is győzelmet aratnak és ezzel kvalifikálják magukat az országos bajnokság elődöntőjére, amelyet Beograddal fog a csütörtöki mérkőzés győztese lejátszani.

Vasárnap két II. osztályu bajnoki mérkőzést játszanak Szubotícán

Az országos bajnokságért folyó Jugoszlávia-SZAND mérkőzésen kívül két helyiérdeklőségű mérkőzés is lejátszásra kerül vasárnap Szubotícán. A II. osztályu bajnokság küzdelmei során június 2-ikára a Radnicski-Hakoah és Postás-Bunjevac mérkőzéseket sorsolták ki. Mindkét mérkőzést délelőtt játszzák le az alsözövetség rendezésében a Bácska-pályán.

A Radnicski-Hakoah mérkőzés délelőtt 8 órára van kitűzve, de előreláthatólag nem kerül sor a lejátszására, mert a felozlás előtt álló Hakoah az utóbbi hetekben, már nem állt ki ellenfelei ellen és ezáltal is minden bizonytalán távol marad.

Annál érdekesebb küzdelem várható a Postás-Bunjevac mérkőzésen. A meccs eredménye a II. osztályu bajnokság sorsára is kihatással lehet és épen ezért nagy érdeklődésre tarthat számot. A mérkőzéseket a közönség 3 és 5 dináros jegyekkel nézheti meg.

Szombori Sport—Szuboticei Sport

Barátságos mérkőzés a városligeti pályán

Urnapján egyetlen mérkőzés szerepel a szuboticei futballprogramon. A kitűnő formában levő Szombori Sport látogat el ezalkalommal Szubotícára, ahol utoljára egy év előtt látták játszani. A mérkőzést a szuboticei Sport rendezi, amelynek tehetsége együttese előreláthatólag nívó küzdelemben fog választ adni arra a nyílt kérdésre, hogy a bajnokság szétválasztása óta milyen mértékben fejlődött a vidék és az alsözövetségi centrum futballsportja.

A szombori Sport idej első szereplését nagy érdeklődés előzi meg, ami a szombori kék-fehér csapat képességei mellett elsősorban annak a körülménynek szól, hogy a »Sport a vidéki« elsőosztályu bajnokjelöltje és mint ilyen döntő mérkőzést fog játszani a SZAND-dal az alsözövetség bajnokságáért.

A mérkőzés csütörtökön délután 5 órakor kezdődik a Városligeti pályán.

A szuboticei ZsAK Odszacin. Odszacról jelentik: Az OSC csütörtökön, Urnapkor a jóképességű szuboticei ZsAK együttesét látja vendégül barátságos mérkőzés keretében. A szuboticei ZsAK elsőszövetség szerepel Odszacin és ennek tudható be, hogy a mérkőzés iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg sportkörökben. A két csapat találkozására előreláthatólag élvezetes játékot fog nyújtani Odszaci futballközönségének.

Taggyűlés a SZAND-ban. A SZAND vezetősége értesíti tagjait, hogy pénteken, május 31-ikén, este fél kilenckor taggyűlést tartanak a Bányai kültermben. A meghívásúlék fontosságára való tekintettel kéri, hogy a tagok minél számosabban jelenjenek meg.

Eldönt az első helyezés kérdése a noviszadi kerület I. és II. osztályában. Noviszdról jelentik: A május 24-ikén és 26-ikán lejátszott bajnoki mérkőzések eredményeivel végleg eldőlt a noviszadi labdarúgó kerület I. és II. osztályu bajnokságának első helyezése. Eszerint az elsőosztályban bajnok a Macsva lett, amely kilenc mérkőzés közül nyolcat nyert és csak egyet veszített, huszonhét gólt adott és tizenhatot kapott. Pontszáma 17. A második helyen a Vojvodina áll, 9 játék közül 6 győzelemmel, 1 veszteséggel, 2 eldöntetlennel,

23 adott és 9 kapott góllal és 13 ponttal. A harmadik helyen a Radnicski áll, 5 győzelemmel, 4 eldöntetlennel, 18 adott, 12 kapott góllal és 10 ponttal. A II. osztályban a noviszadi csoport biztos első helyezettje a Temerini TC, 10 győzelemmel és 1 veszteséggel, 51 adott és 17 kapott góllal és 21 ponttal. Második helyen áll a PAK (Noviszad), 8 győzelemmel 2 veszteséggel és 2 eldöntetlennel, 40 kapott és 19 adott góllal és 18 ponttal. A harmadik helyet a noviszadi ZsAK foglalja el, 6 győzelemmel, 5 eldöntetlennel, 37 adott, 25 kapott góllal és 12 ponttal. A szerémségi csoportban a mitrovicai Trgovacski 5 győzelemmel, 2 veszteséggel, 16 adott, 8 kapott góllal és 10 ponttal első, a rumai Spárta 4—4 győzelemmel és veszteséggel, 19 adott és 13 kapott góllal és 8 ponttal a második, végül a sabáci Trgovacski 4 győzelemmel, 3 veszteséggel, 14—14 adott és kapott góllal és 8 ponttal a harmadik.

TEMERIN:

TTC—ZsAK (Noviszad) 2:0 (0:0). II. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Mangh.

MITROVICA:

Trgovacski (Mitrovica)—Spárta (Ruma) 2:1 (1:1). II. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Reinprecht.

PETROVARADIN:

PAK (Noviszad)—Gradjanski 6:3.

Pályavaatás Bácspetrovácban. A bácskopetrováci Szlovacski vasárnap avatta fel ünnepélyesen új pályáját, amelyen az egész község lakossága részt vett. Starke Sámuel petrováci evangélikus lelkész méltatta a pályavaató ünnepség jelentőségét. Dr. Mrvos Nikola noviszadi orvos a tartományi szokolegyesület nevében üdvözölte a Szlovacskit és a petrováci Szokolt. Dr. Schuster József, Hill Sándor beszédei után üdvözölő táviratokat küldöttek Öfelségének a királynak. Utána mérkőzés volt a Szlovacski és a NAK között. A végeredmény 2:2 (1:1).

A Kanizsai AC Sztaribecsejen. Sztaribecseiről jelentik, csütörtökön Urnapján a Sztarakanizsai AC komplett első csapata Sztaribecsejen vendégszerepel, ahol a »Tesla«-val játszik barátságos mérkőzést.

A sztaribecseji Tesla futball és hazena csapata Topolán. Sztaribecseiről jelentik: A sztaribecseji Tesla futball és hazena csapata vasárnap Topolán vendégszerepel, ahol az ottani Sport Club vendége lesz.

Vrsaci sport hírek. Vrsacról jelentik: Vasárnap, 26-ikán a Viktória tartalékcspata mérkőzött a Privrednik csapatával 3:0 arányban. Utána a Viktória és a Privrednik kombinált csapata a Dusan Silni tartalékcspata ellen 6:0 arányban győzött. Majd a Dusan Silni bajnokcsapata mérkőzött Viktória és Radnicski Sport Club kombinált 3:0 (2:0) arányban. A játékidő husz perccel előbb ért véget.

A Beogradski SK Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Beogradski SK csütörtökön az országos bajnokságban szereplő komplett első csapatával Noviszadon vendégszerepel barátságos mérkőzésen a Vojvodina ellen. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzés a Karagorgye pályán fél 6 órakor kerül lejátszásra. Előtte a Postás csapata a Vojvodina tartalék együttesével mérkőzik.

Vrbaszon lesz a VSC—Szombori ZsAK mérkőzés? Vrbasról jelentik: A Vrbaszi SC tárgyalásokat folytat a szombori ZsAK vezetőségével, hogy az esedékes bajnoki mérkőzést Vrbaszra tegyék át, mert a Soko-Sport mérkőzéssel egy sem tudna a ZsAK konkurrálni. A ZsAK valószerűleg elfogadja a VSC ajánlatát, mely anyagilag nagyon kedvező a ZsAK-nak.

Urnapj futballprogram Vrbaszon. Noviszvrbasról jelentik: Vrbasznak Urnapján kettős programja lesz a sportpályákon, mert míg a Dulcis a szuboticei Ferum csapatával játszik barátságos mérkőzést, addig a VSC egy kombinált A és B csapat között rendez nyilvános tréning mérkőzést, hogy ezzel is előkészüljön a szombori ZsAK elleni fontos bajnoki mérkőzésére.

Vasárnapj sportprogram Belacrkván. Belacrkváról jelentik: Vasárnap, június másodikán az SC Viktória Vrsac a belacrkvai Sport meghívására Belacrkván fog játszani a Sport ellen. A Viktória vendégszereplése iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Beeskereken.

A szuboticei kék-fehér tenniszklub társas vacsorája. A szuboticei kék-fehér tenniszklub június 1-én, szombaton este fél kilenc órakor a városligeti vendéglőben a klub tagjai és azok vendégei számára társasvacsorát rendez. A vezetőség ezuton is meghívja a tagokat és a klub barátait a társas vacsorára. Jelentkezni lehet a Kovács és Gelányi cégnél és a klub vezetőségi tagjainál.

HOTEL F. RADETKY

HINTERBRÜHL, Wienlő 25 pernyire.

Elsőrangú ház. Renoválva, — kitűnő konyha, 100 gró-

hidig, meleg víz. Központi fűtés. Jazz-band. Bar. Tánco. Kert-terasz.

Saját autójárat. Garage a strandfürdővel pár pernyire. Tulajdonos:

M. U L B I N G

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

Fordította: Szabó Mihály, Sztaribecsej

Utasítás a 83-ik szakaszhoz

(Folytatás)

II. L. A törvény rendelkezése alapján az adóalap kimunkálásakor a már megadóztatott tartalékok terhére menő veszteségek és kiadások levonandók.

Hogy ezt a törvényes rendelkezést a gyakorlatban szabályszerűen lehessen értelmezni és keresztülvinni, tudni kell, hogy milyen tartalékok vannak:

1) olyanok, amelyek már teljes egészükben meg vannak adóztatva, illetve adómentesek;

2) amelyek teljes egészükben adózatlanok és

3) vegyesek, vagyis olyanok, melyek részben meg vannak adóztatva, részben pedig nincsenek.

A tartalékalapok illetően való megkülönböztetésén kívül konkrét esetekben mindig meg kell állapítani még a következőket:

a) hogy az előbb említett tartalékalapok bármelyikéből történő kiadás oly természetű-e, hogy levonás tárgyát képezné akkor is, ha az üzleti év folyó bevételéből lenne eszközöve, vagy

b) hogy az előbb említett tartalékalapok bármelyikéből történő kiadás oly természetű-e, hogy az üzleti év folyó bevételéből való fedezés esetén sem lenne levonható.

Ad a) Ha az a) pont alatt említett kiadások

1) a teljes egészében megadóztatott vagy teljes egészében adómentes (pl. tisztviselői nyugdíjalap) tartalékalapból eszközöltetnek, magától értetődik, hogy az adóalap kimunkálásakor számításba nem vehetők;

2) ha teljes egészében adózatlan tartalékalapból eszközöltetnek, ugyancsak nem jönnek számításba az adóalap kimunkálásakor, vagyis azokat, mint a nyereség-vesztesség számlába (általános üzleti számadásba) már egyszer fölvetett tételeket, adó alá nem eső kiadásként kell elismerni;

3) a vegyes tartalékalapból eszközölt kiadásokat proporcionálisan meg kell osztani a tartalékalap megadóztatott és adózatlan részének arányában és azt a részt, amelyik a megadóztatott tartalékalap-részre esik, számításba kell venni, vagyis le kell vonni.

Ad b) Ha a b) pont alatt említett kiadások (mint pl. ajándékok, jutalmak, jutalékok és általában az összes adóköteles kiadásokat:

1) a teljesen megadóztatott vagy teljesen adómentes tartalékalapból eszközlik, az adóalap megállapításakor nem jönnek figyelembe, vagyis nem adhatók hozzá a mérlegszerű tisztanyereséghez;

2) ha teljes egészükben megadóztatlan tartalékalapból eszközlik, utólagosan teljes egészükben megadóztatandók;

3) a vegyes tartalékalapból eszközölt kiadások a megadóztatott és megadózatlan alap-rész arányában megosztandók és a megadózatlan részre eső összeget az adóalaphoz hozzá kell adni.

(Példa a vegyes alaphoz eszközölt kiadásra: van egy bizonyos, 100.000 dináros tartalékalap, amely magában foglal 20.000 dinárnyi megadóztatott és 80.000 dinárnyi megadózatlan tartalékot. Ebből az alaphoz a vállalat bizonyos 10.000 dináros kiadást fedez. Ezt az összeget először a megadóztatott és a megadózatlan tartalékrészek arányában meg kell osztani ($x:10.000 = 20.000:100.000$); eszerint a 10.000 dinárból a megadóztatott tartalékra esik, 2000 dinár, míg a megadózatlan tartalékra 8000 dinár. Már most, ha egy olyan veszteségnek a fedezéséről van szó, amely adózás tekintetében is számba jön, akkor a 2000 dinárt le kell vonni az adókimunkálási alaphoz, ellenben, ha olyan veszteségről, vagy kiadásról van szó, amely egyáltalán nem jön számításba, akkor a 8000 dinárt az adókimunkálási alaphoz hozzá kell adni).

II. A másodfokú adóhatóság tartozik minden, a vállalati adó alá eső társaság tartalékalapjainak állapotáról nyilvántartást vezetni, valamint ezeknek az alapoknak megadóztatottakra, megadóztatlanokra és vegyesekre való megosztásáról.

Ezekből a nyilvántartásokból kell, hogy kitűnjön az az eljárási mód, amely szerint az adókimunkálás, illetve az adóalap megállapítása alkalmával dotációk, illetve tartalékalapok fedezése tekintetében az év folyamán előállott változásokat elintézték.

Az 1929. évi adókimunkálási alkalmával az adóhatóság a nyilvántartások első ízben történő fölfektetésekor (amennyiben az eddigi adókimunkálási aktákból meg nem

állapítható) a meglévő tartalékalapokat az adófizetővel való egymásközi értekezéssel állapítja meg és osztályozza.

A tartalékalapoknak ilyenképpen való megállapítását és osztályozását a fellel aláírás vétele mellett közölni kell.

III. A másodfokú adóhatóságoknak szigorúan be kell tartaniuk az előbbi utasításokat és a tartalékalapok kezeléséről pontos nyilvántartást kell vezetniük és nem szabad megfeledkezniük arról, hogy éppen itt forognak szóban fontos fiskális érdekek és hogy az ilyenmű mulasztások gyakran csak az elévülési időn túl és gyakori esetben évtizedek múlva jelentkeznek (mint felszámolás esetén).

Az adóvezérlésgazdálkodásnak kötelessége a másodfokú adóhatóságoknál lefolytatott hivatalvizsgálatok alkalmával különös figyelmet fordítani arra, hogy ezek a nyilvántartások milyen állapotban vannak, szabályszerűen vannak-e vezetve és hogy az előadók erre munkára vonatkozólag a szükségesképpen képet kioktassa a főnti utasítások értelmében.

12. Az előbb felsoroltakon kívül még a következő kiadások is levonhatók:

1. Közvetett adók, illetékek, vámok, forgalmi adó, helyhatósági adók, kivéve azokat, amelyek közvetlenül a vállalati alapadóra vannak kivetve; vonközbe iparkamarai illetékek, mindezek azonban csak azzal a feltétellel, hogy tényleg kifizették azokat és hogy a vállalat tevékenységével összefüggésben vannak.

Amennyiben az állami illetékek és helyhatósági adók olyan üzletekre fizetettek, amelyek nem az elér-

hető nyereségre vonatkozó működéssel, hanem a vagyont megváltoztatásával vagy növelésével vannak kapcsolatban, ezeknek az összege az adókimunkálási alaphoz nem vonható le. Pl. Az alapoké, vagy a tőkeemelésre fizetett illetékek, a vásárolt ingatlanok telekkönyvi átírása után fizetett illeték, stb. a tiszta nyereségből nem vonhatók le.

2. A kárbitozítás nevei közé tartoznak a tűzbiztosítás, a betörés, lopás és sikkasztás elleni biztosítások és ezekhez hasonlóak.

3. Levonhatók továbbá a belföldi és külföldi kölcsönökből úgy rövid határidős, mint hipotékárts tartozásokból eredő összes passzív kamatok és mindazok a kiadások, amelyek a kamat nagyságát növelik (provióziók, általányok). Nem tartoznak ide a hátralékos adókra fizetett kamatok (lásd a kamataadóról szóló rendelkezéseket, 71. és 72. szakaszok).

4. A házbérek, haszonbérek és általában a nyereség elérésére kiadott összes rezi költségek, amennyiben kivételt nem képeznek a 82. szakasz értelmében, levonhatók, ha arra az üzleti évre vonatkoznak, amelyek évi nyereség szolgál adóalapul. Eszerint a más évekbe eső költségek nem vonhatók le a tiszta nyereségből.

Ezenkívül levonhatók azok a kiadások is, amelyek a nyereség elérésére feltétlenül szükségesek, vagyis az üzlettel kapcsolatban vannak és ténylegesen ki lettek Eszerint jótékonycélra, ajándékozásra stb. tett kiadások, valamint ilyenmű kiadások céljából rezervált összegek, amelyek még kifizetve nincsenek, a tiszta nyereségből nem vonhatók le.

Rezsiköltségeket tekintetnek különösen a tisztviselők és alkalmazottak fizetése és fizetési pótléka, tüzelő- és világítószerek, irodai anyag, posta-, telefon- és táviróköltségek, ipari vállalatoknál a fogvasztási anyag (szén, fa, kenőcs, olaj) a vállalat működésére, a tisztviselők és munkások lakásul szolgáló épületek és helyiségek karbantartási költségei, kivéve, ha ezáltal a vagyont érték nem emelkedik és ha ezek az épületek adómentesek; az elő és hátrélt karbantartási költségei, termelési anyag vásárlási költségei, perköltségek, stb.

Munkások és munkaadók

A Bácsmegeyi Napló tudósítójának elmondta César Chabrun francia képviselő

Páris, május hó.

Egy törvényjavaslat fekszik a francia parlament asztalán, amely minden ország törvényhozását egyaránt érdekelheti. Első kísérlet ez a törvényjavaslat a minden gazdasági tevékenységét folyton gátoló osztályelleneték békés áthidalására, az első lépés munkások és munkaadók között való kötelező döntőbíráskodás felé. A javaslat parlamenti előadója, César Chabrun radikálsocialista képviselő, ki maga is csak tapogatózásnak, félénk megindulásnak jelzi a törvényjavaslatot, kérdéseinkre a következőket mondotta:

— Kivéve a legmegcsontosodottabb reakciókat és a legujabb típusú forradalmárokat, akik csudálatosképpen mindig azonos utakat járnak, nincs jóakaratu ember, ki ne kívánná, hogy a munkások és munkaadók közötti látszólag elvi ellentéteket kompetens fórum bírálja és intézze el békés úton, méltányosan, elejét véve a társadalmi harc minden erőszakos jelenségeinek.

— A feladat nehézsége az, hogy nem elég kinevezni a bírói fórumot munkások és munkáltatók között; a döntőbíráskodást kötelezővé is kell tenni és kell büntetőjogi szankciókkal érvényt is kell szerezni a bíróság döntéseinek; s mindezt anélkül, hogy korlátozók a gyűlekezési és szervezkedési jogot. Ha a kötelező döntőbíráskodás jogi következmények terhe alatt tiltana minden sztrájkot és minden munkáskizárást, ezzel kétségtelenül súlyosan sértené egy a munkás, mint a munkáltató szerzett és fennálló jogait. Ha viszont a törvény csupán a békéltetési kísérletet teszi kötelezővé, ezzel egyrészt nem ér el sokat, másrészt végeredményben ugyancsak a szabad gyűlekezési jogot korlátozza. A munkásnak szabadságában áll a munkáltatóval alkudoznia, illetve fenforgó ellentétek esetében békés megegyezést keresnie; a sztrájk, illetőleg a kizárás, a munkás és a munkáltató fenti jogainak a szankciói. Tehát a törvény a sztrájkot, illetve a kizárást korlátozza, amennyiben azt feltételekhez köti, ezáltal korlátozza egyben a két fél szabad egyezkedési jogát, amelynek sztrájk és kizárás ténybeli szankciói.

— A Loucheur miniszter által indítványozott tör-

vényjavaslat a kötelező békéltetési kísérlettel munkások és munkáltatók között, melyet a Ház előtt ismertetni, engem ért a megfizetendő feladat, szabadon hagyja a munkás sztrájkjogát és a munkáltató kizárási jogát. Azt írja csupán elő, hogy valahányszor ténybeli ellentétek forognak fenn valamely üzem munkáltatói és munkásai között, a felek bármelyikének, vagy akár az állami hatóságnak kívánságára köteleztessenek a munkások és munkáltatók kiküldötti békéltető tárgyalásra egybegyülni. A békéltető tárgyalás lefolyhatik pusztán a két fél kiküldötti között, vagy pedig választott békebírák részvételével. Ha a békéltetés nem vezet eredményre, a felek teljes szabadságukat visszanyerik. Azonban a közhatalomnak jogában áll a maga belátása szerint, a munkakonfliktus bármely társaságban újabb békéltető tárgyalást rendelni el a felek között.

— Ennyi az egész törvényjavaslat lényege. Talán nem sok. Mindenesetre megindulás a helyes úton. Meggyőződésem, hogy a törvény alapján sok félreértés lesz elosztható és sok sztrájk elkerülhető.

— Kétségtelenül helyesebbnek tartanám pártfelfogásom szerint, ha a békéltető tárgyalás nem egyedül a kérdéses üzem munkásai és munkáltatói között folytana le, hanem abba az illető munkásszakszervezet és munkaadó szövetkezet képviselői is bevonatnának. Ezért vettük föl a törvényjavaslatba, mint esetleges lehetőséget, hogy a békéltető tárgyalásra a megfelelő szakszervezet illetve szövetkezet kiküldötti hivattassanak meg döntőbíráskodást. Kötelezővé nem vehettük egyelőre ezt a kiterjesztést, minthogy az a javaslat megalkotójának gondolatmenetét nem fedné.

— Hiszem, hogy a Ház hamarosan tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot. A drágassági index még egyre tartó növekedése és a szanalást követő gazdasági krízis, mely még távolról sem zajlott le Franciaországon véglegesen, könnyen hozhat magával megújuló ellentéteket és zavargásokat az iparban, ezért jó, ha már előre gondoskodunk megfelelő törvénnyel, hogy az osztályelleneték a munka és a tőke között, ami végeredményben azonos érdeku és párhuzamosan ható erők, ne fajulhassanak el. **Benedek Károly.**

Holdanként huszonöt mázsa buzatermést ígért a gazdáknak egy német feltaláló mérnök

Denstädt Hermann bemutatta buzamélyítő gépét Beeskereken

Beeskerekről jelentik: A beogradi lapok élénken tárgyalják egy német mérnök mezőgazdasági találmányát, amelynek használata által a föld állítólag háromszoros-négyszeres buzatermést ad. **Denstädt Hermann**, a feltaláló munkatársával, **Weichert** mérnökkel Beogradban járt a napokban és ott előadást tartott találmányáról, amelyet nagy szakközönség, köztük a földművelésügyi miniszter és számos osztályfőnök hallgatott végig és előadásában kifejtette, hogy az ő találmánya révén Németországban egy hektár földön nyolcvan métermázsza buza terem.

Denstädt Hermann és Weichert mérnök szombaton Beeskereken voltak és bemutatták találmányukat. A találmány egészen konstruált mezőgazdasági gépeket, amely az elvetett és kikelt buzapalántákat a földbe mélyebbre helyezi el és ezzel a mélyítéssel a feltalálók állítása szerint a termés megsokszorozódik.

A kísérletet **Terzin** Zsivkó beeskereki földbirtokos földjén tartották meg a német mérnökök érdekes előadás keretében. Bevezetésül elmondták, hogy a kínaiak már évezredek óta így termelik a buzát, hogy a kikelt buzapalántákat más helyre átültetik, azt lehetne mondani, hogy palántázzák, mint a káposztapalántát szokás. Ebből az ősi kínai szétültetési rendszerből indult ki **Demcsinszki** orosz agrológus, aki új és eredményes termelési rendszert dolgozott ki, amely abban áll, hogy a buzát átülteti és mélyíti, miáltal sokkal dusabban terem. Csak hogy **Demcsinszki** módszere a gyakorlatban nehezen volt alkalmazható, mert a szétültetés és mélyítés kézi erővel történt és az roppant lassú és fárasztós munka volt.

Denstädt Hermann most megoldotta a mélyítési munkálatok géppel való elvégzésének problémáját.

Találmánya tehát egy olyan gép, amely rövid idő alatt automatikusan lemélyíti a földbe a buzát. A gép kialakulása, löerővel huzzák és így semmi fenntartási és kezelési költsége nincs, kivéve a lovat, ami azonban minden legkisebb gazdaságban amúgy is nélkülözhetetlen. A gép működése abban áll, hogy a gépből alulról kinyúlik két fémlap, mint két ásó és a vetés két oldalán behatol a földbe, azt a gyökér alatt kiássza. Azután másik kettős fémlap a buzát lenyomja az alatta kiásott üregbe, azután újabb két lap a kiásott földet elsímitja egyenletesre, úgy hogy a buza egy kis árokfélében marad utána.

A Denstädt-féle mélyítőgépet csak vetőgéppel, egyenletes sorokban elvetett buzánál lehet használni. A buzasorokat félméteres távolságokban kell vetni egymás mellett, hogy így a buza szabadon fejlődhesen. Denstädt mérnök állítása szerint az így mélyített buzavetés erősebben fejlődik, mert könnyebben tudja felszívni a talajvizet és az árkában az esővizet is összegyűjti és tartósabban használhatja. Denstädt mérnök kijelentette, hogy a mélyített buzavetés minden palántájából sűrű bokrok fognak kifejlődni egy tőből husz-huszonöt ág nő ki, amelyekből erős szárazak lesznek és rajtuk dus buzakalászkok fognak nőni. A német feltaláló biztosra veszi, hogy az ő gépevel mélyített buzavetés nálunk is legalább husz-huszonöt métermázsát fog teremni holdanként.

Az előadást és a próbamélyítést nagy érdeklődéssel nézte végig a gazdaközönség és most nagy érdeklődéssel várják, milyen mértékben válnak valóra Denstädt Hermann mérnök kezegető ígéretei. A két mérnök Beeskerekről Noviszadra utazott, hogy ott is bemutassák találmányuk működését az érdeklődő gazdáknak.

eke 5% ford. mélység alattaj 3½ = 9, öszm. 250 kg. Hoffner és Schrantz egyes eke: 5½ ford. 9 széles 100 kg. A próba egész estig elhúzódott és a bemutató nagyon jól sikerült. Az általajlított ekék, amelyek a szárazság ellen hatalmas védelmet nyújtanak, általános feltűnést keltettek egyszerű szerkezetükkel és szép munkateljesítményekkel.

A vrsaci borpiac helyzete. Vrsacról jelentik: A vrsaci borpiacra vételek csak szorványosan történnék. Külföldi érdeklődés nincs és a belföld csupán kis tételeket vett fel. Ennek folytán a termelőknél, különös tekintettel a tavaszi munkálatokra, nagy pénzhány állt be. Az utóbbi hetek szilárd árai ezért lefelé süllyedtek. Tartózkodó magatartást csupán a hornagykereskedők tanúsítanak. Árak a következők: fehér bor 9 maligam 2—2.20, 10 maligamos 2.50—2.75, 11 maligamos 3—3.25, Fajhorok 4.05—5.50, Othello 10.5 maligamos 2.50. A roppant hideg tél következtében az idén legjobban esetben is gyöngye középtermés várható.

Vízjárók a vrsaci szőlőtelepeken. Vrsacról jelentik: A nagy esővizek, különösen a legutóbbi napok felhőszakadásai, különösen a lejtős fekvésű vrsaci hegyi szőlőkben óriási károkat okoztak. Az ilyen fekvésű szőlők talaját a víz elmosta, ami a szőlőtökeket teljesen csupaszra tette. A kár jelentékeny.

Még az idén felépül a noviszadi fővámvhivatal és vámraktár

Dr. Schmidt Konrád vámvezérigazgató nyilatkozata

Noviszadról jelentik: A Noviszadon létesítendő központi vámvhivatal és vámraktár építésének kérdése régóta húzódik és már olyan hírek voltak elterjedve, hogy Noviszad város nem kapja meg a kiltásba helyezett fővámvhivatal épületet, mert a város nem tudott megegyezni a vámvezérigazgatósággal, a tizenöt millió dináros költséggel létesítendő épületek elhelyezését illetőleg.

A vámvezérigazgatóság kezdettől fogva a dunaparti vasút állomás mellett akarta a fővámvhivatalt létesíteni, mert ezáltal a közlekedési kérdés is megoldást nyert volna, miután a dunaparti vasuti állomáshoz a főpályaudvartól vasuti vágányok vezetnek le és így az elvámlandó, vagy beraktározandó vámáru közvetlen kocsikban juthatott volna le a fővámvhivatalhoz. A város azonban nem ezt az elhelyezést ajánlotta, mert a két dunai hid közötti terület tulajdonképpen bizonyult, hanem azt az ajánlatot tette a vámvezérigazgatóságnak, hogy az új fővámvhivalt és főraktárt a Dunagőzhajózási társaság állomásképzete és a selyemgyár közötti területen építsék fel, amely esetben a vasuti vágányokat a Pirosi-uti sertéstelepektől levezetnék a Dunapartig. Emiatt késett, sőt szinte kiltástalanul vált a fővámvhivatal noviszadi elhelyezése. A város ismételtens meg sürgette az építésiügyi miniszteriumnál, hogy szakértőbizottságot küldjön ki a helyszíni szemle megtartására, de a miniszterium ennek a kérésnek még a város távirati sürgetésére és kérésére sem tett eleget.

Dr. Schmidt Konrád vámvezérigazgató vasárnap és hétfőn, a kereskedelmi kamarák országos kongresszus alkalmával, Noviszadon tartózkodott és ezalkalmal felkereste a város vezetését és a létesítendő fővámvhivatal kérdéséről beható tárgyalásokat folytatott dr. Borota Branisláv polgármesterrel és **Plavšics** Koszta műszaki tanácsossal.

Dr. Schmidt Konrád vámvezérigazgató a **Bácsme gyei Napló** munkatársának kijelentette, hogy a vámvezérigazgatóság véglegesen elhatározta, hogy a fővámvhivalt és a vámraktárokat Noviszadon építteti fel. A vámvezérigazgató elmondotta munkatársunknak, hogy a várossal folytatott tárgyalásai hétfőn délelőtti kedvező befejezést nyertek és Beogradba való visszatérte után azonnal megkéri az építésiügyi minisztert, hogy a helyszíni szemle megtartására küldje ki a szakbizottságot. A vámvezérigazgató a város által ajánlott megoldást elfogadja és így a fővámvhivalt a város által ajánlott területre kerül és azon van, hogy a fővámvhivalt épülete még ezidén tető alá kerüljön.

Plavšics Nikola szintén kijelentette a **Bácsme gyei Napló** munkatársának, hogy minden komoly remény meg van arra, hogy a város szempontjából nagyjelentőségű kérdés most már gyors és a városra kedvező megoldást nyerjen. Bizik abban, hogyha az építésiügyi miniszter kiküldi a bizottságot, az építés még a tél előtt befejezhető lesz. Ebben az esetben kitépítők a Pirosi-utól a fővámvhivaltig terjedő vasuti vágányt, amelyet az alsó dunai rakparton meghosszabbítanak, úgy hogy az egybefolya a dunai vasuti állomáson levő vágányokkal és Noviszadot körvasut övezné.

Mihelyt a fővámvhivalt kérdése megoldást nyer, egyttal meg volna oldva a noviszadi tőzsde által létesítendő kőraktár kérdése is, amelynek részére a tőzsde ötholdas területet kért a várostól és a város mindaddig nem jelölte ki a területet, mert várt a fővámvhivalt megoldására, miután a kőraktárnak ugyancsak vasuti vágányokra volna szüksége és így a két kérdés egyszerre volna megoldható.

BELFÖLD

Megnagyobbodott a bankjegytorgalom és a Narodna Banka devizakészlete. Ebben a hónapban meg nagyobbodott a bankjegytorgalom. Május 8-ától kezdve 90 millió dinárral több bankjegy volt forgalomban és azon a napon a forgalomban levő bankjegyek összege 5.302 millió dinárt tett ki. Ez a bankjegyszaporulat arra a körülményre vezethető vissza, hogy a bankok legutóbbi ultimo előtt kénytelen volt a Narodna Bankánál levő letételeiből nagyobb összegeket lehívni. A május 8-ika előtti héten 62 millió dinár lehívás történt és ezáltal megnövekedett a forgalomban levő bankjegyek összege. A Narodna Banka ezenfelül devizakészletének szaporítására 50 millió dinár értékű devizát vásárolt. A Narodna Banka devizakészletének ilyen jelentékeny összeggel való megnövekedése megnyugtató hatást keltett pénzügyi és gazdasági körökben. Téves az a felfogás, hogy a devizakészlet azáltal nőtt meg, hogy a monopolkölcsönből folytak be nagyobb devizatételek, mert az eszköztálat monopolkölcsönt még mindig nem utalták át a Narodna Bankának és így annak semmilyen hatása nem lehetett a devizakészletek alakulására. Mihelyt azonban az átutalás meg fog történni, a devizaállomány 750 millió dinárral fog megnövekedni. Ezidőszent a Narodna Banka devizaállománya 600 millió dinárt tesz ki.

Április havi kivitelünk. A vámvezérigazgatóság most tette közzé április havi külkereskedelmi kivittl statisztikáinkat, amely szerint a kivittel áprilisban 393.813 tonnát tett ki, 614.982.388 dinár összegben. Az április havi kivittel 25.878 tonnával, illetve 186.444.411 dinárral nagyobb volt, mint mult év áprilisban. A kivittl többlet a buza, rizs, tengeri, kender és más termékek fokozottabb kivittlre vezethető vissza. Így a buzakivittel mult évi áprilisban 2.423 millió kilót tett ki 8.480 millió dinár értékben, míg ez év áprilisban a buzakivittel 19 millió kilót tett ki 49.7 millió dinár értékben. Érthető, hogy a kivittel ilyen fokozása jelentékeny befolyással volt a külkereskedelmi mérleg alakulására, mert ez év első négy hónapjában nagyobb volt a kivittel, mint tavaly ugyanezen időben. Mult évben január elsejétől április végéig a kivittel 1.337.904 tonnát tett ki 1.801.016.475 dinár értékben, az idén 1.276.208 tonnával (1.925.177.179 dinár) szemben. Eszerint az idén a kivittel mennyiségben 61.696 tonnával kevesebb, ellenben értékben 124.169.704 dinárral nagyobb. A főbb kivittl cikkek, gabona: buza 19.894.455 kiló, 49.736.128 dinár értékben és a többi gabonane-műek 216.998 kiló 561.605 dinár értékben. Tengeri 2.135.342 kiló, 5.999.855 dinár, buzaliszt 257.704 kiló 901.954 dinár, bab 109.193 kiló 1.220.776 dinár, friss gyümölcs 91.756 kiló 555.536 dinár, aszaltszilva 416.167 kiló 2.705.085 dinár, borok 323.482 kiló 1.830.237 dinár, spirítusz 144.825 kiló 1.900.200 dinár, gyógynövények 100.750 kiló 1.121.192 dinár, ópium 3.654 kiló 3.582.600 dinár, komló 126.497 kiló 3.225.674 dinár, kender 1.263.529 kiló 13.898.819 dinár, 5356 darab ló 13.390.000 dinár értékben, ökrök, tehének, bikák, apró állatok

9679 darab 26.133.300 dinár értékben, 432 darab borjú 336.900 dinár értékben, 10.650 sertés 17.040.000 dinár értékben, szárnyas 255.276 kiló 4.722.600 dinár, 675.801 kiló friss hus 11.488.600 dinár, 3.530.984 kiló tojás 66.563.200 dinár, 37.965.736 kiló tuzifa 8.350.262 dinár, épüleffa 120.472.059 kiló, 116.857.898 dinár, 273.596 darab tölgytalpa 15.047.780 dinár, 2.224.926 kiló nyers-réz 57.848.076 dinár, 850.000 kiló ólom 5.085.920 dinár értékben.

A belacrkvai borpiac. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai bortermelők válságos helyzetben vannak, mert egyrészt termelt boruk nem talált vevőre, másrészt azonban az erős téli hideg nagy károkat okozott. Már évek óta nem volt olyan gyenge az érdeklődés Belacrkván május havában, mint ezidén. Bár alig néhány hónap választ már csak az ezidei szüreteléstől, mégis a tavalyi termés több mint 80%, azaz ezer vagonnál több vár még eladásra. Emellett a gyenge érdeklődés mellett az árak természetesen szintén nagyon alacsonyok. Így fizetnek a bor maligánjáért 25—30 parát, úgyhogy 10% fehér asztali bort 2.50—3 dinárért lehet kapni nagyban. Különben is ezek mellett az árak mellől csak az a gazda adja el borát, akinek a tavaszi munkák fedezésére sürgősen pénzre van szüksége. Az abnormalis téli hideg okozta károk két irányban válnak érezhetővé: az öregebb, vagy gyengébb szőlővesszők teljes elpusztításában és az idej terméskiltások erős korlátozásában. A szőlővesszőknek körülbelül 10—15% pusztult el teljesen, míg az ezidei termésben okozott károk sokkal nagyobbak. Ilyen körülmények közt nagyon silányok az ezidei terméskiltások, különösen a nemes fajok szenvedtek erősen.

A bácstopolai Gazdakör ekebemutatója. Topoláról jelentik: A topolai gazdakör május 20-án délután 2 órákor tartotta meg nagyszámu érdeklődő előtt ekebemutatóját a csantavéri uti vasut melletti kisföldken. Varga Mihály gézmalmos csantavéri lakos kétvasu egyetemes ekéivel szabadalmazott általajlajlítóval szerkesztett fordítóekéjét és Sack-féle taligázis általajlajlítóval ellátott ekéjét mutatta be. Varga Károly kulai ekegyáros Sack-féle taligázis ekéjét mutatta be úgy, hogy a fordító eke nyomában dolgozott a szabadalmazott általajlajlító. Ezenkívül Sack-féle taligázis ekén »phantol» ekét mutatott be. Végül a Hoffner Schrantz gépgyár mutatót be Sack-féle taligázis rendszerű fordító ekét, amely szép teljesítményt végzett. A bemutatott ekék őszi rozs tarlón középpuha talajon mutatták be szántási próbáikat. A szántási próbák Dinomotorikus mérő eszközzel a következő eredményt mutatták: Varga Károly Kula egyes hántoló eke: 5½ mélységnél 8½ széles sávot vágva 100 kg. vonterő; egyes fordító eke — ekéjei mögött általajlajlítóval: 5½ fordító, 5½ mélység, 3½ általaj = 9, 160 kg. Varga Mihály Csantavir kettős eke: 5½ ford. mélység 4, általaj = 9, öszm. 200 kg. barázsa szél 5½; egyes

Gyomorhaj, a bél és minden belső szerv megbetegedése

Ize és illata kellemes és így a gyermekek is előszeretettel veszik. Egyetlen egy kísérlet Önt is meggyőzi ennek a kiváló szernek felülmúlhatatlan hatásáról. — Készíti és postán szétküldi Dr. Semelich gyógyszerháza, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, három üveg 105 dinár, nyolc üveg 245 dinár

FIGOL**MI UJSÁG A LLOYDBAN?****A szubotikai Lloyd közleményei**

Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

Kereskedelmi szerződésünk Albániával, Spanyolországgal és Lengyelországgal

A minap ment végbe Albániával kötött kereskedelmi szerződésünk és ezzel kapcsolatban a konzuli szolgálatról, valamint a kiadatásról szóló egyezmény ratifikálása a szokásos hivatalos formások között. A szerződés a legnagyobb kedvezmény elvén nyugszik.

Nemsokára megkezdődnek a tárgyalások a többi fontos kérdés rendezéséről is, amelyeknek megoldása normális, jó szomszédi viszonyt fog teremteni országaink között. A külügyi-, valamint a kereskedelmi minisztériumban várják a választ a Spanyolországgal és Lengyelországgal kötendő kereskedelmi szerződés tekintetében is. Mindenesetre még az idén megkezdődnek a tárgyalások az egyik, vagy a másik országgal. Azonkívül éppen most folynak a tárgyalások Kubával és Brazíliával és kormányunk nemrégiben a holland kormányhoz is jegyzéket intézett kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások megindítása céljából.

*
Az összes szakmabeli ügynökök igazoltatása. Felmerült a kérdés, hogy a biztosító társaságok ügynökeinek kell-e a kereskedelmi utazók részére előírt igazolvánnyal rendelkezniük, tekintve, hogy a biztosítási ügynökök is — kereskedelmi ügynökökhöz hasonlóan — kereskedelmi ügyletek közvetítésével foglalkoznak. Ebben a kérdésben most döntött a kereskedelmi minisztérium és kijelentette, hogy a biztosító társaságok ügynökei kereskedelmi ügynököknek, illetőleg kereskedelmi utazóknak tekintendők és így épügy tartoznak az előírt igazolványt (legitimációt) megszerezni, mint a többi kereskedelmi utazó. A kereskedelmi ügynökökre vonatkozó igazolványkényszer úgy az illető üzleteknek és vállalatoknak, mint a nagyközönség érdekét szolgálja és hivatva van elejét venni az e téren előfordulható visszaéléseknek.

Egységes vámbevallási minta. A vámvezérgazgatóságot nyert értesítés szerint valószínűleg még ez év október havában léptetik életbe a külföldi vámhivatalokhoz benyújtandó vámbevallás új egységesített formulárját, amelyet a feladónak a fuvarlevélhez kell mellékelnie. Az új minta érvényes lesz az összes közép-európai államokra és helyettesíteni fogja az eddigi mintákat és pedig az Ausztriával való forgalomban az ugynevezett »Stamm- und Warenerklärung«-ot, az Olaszországgal való forgalomban a »Dichiarazione per le dogane«-t, a Csehszlovákiával való forgalomban használt »Privatni celní prohlaska«-t, a Németországgal való forgalomban használt »Begleitzettel«-t, valamint a Magyarországon és Svájcban használatban szokott hasonló formulárakat. A szükséghez képest lehetővé teszi, hogy ideiglenesen az új formulárék mellett alkalmazhassák a régieket is. Felhívjuk erre az érdekeltek figyelmét, különösen pedig azokat, akik ezeket a formulárakat saját rezsiükben nyomtatják.

Gabonakiviteli vám Franciaországban és Olaszországban. Franciaország a gabonakiviteli vámot, amely eddig métermázsásként 35 frankot tett ki, 50 frankra emelte. Az olasz kormány ugyancsak felemelte a gabonabeviteli vámot és pedig 11 arany liráról 14 arany lirára, hasonló mértékben felemelte a liszt és a tészta-neműek beviteli vámját. Az olasz kormány ezt az intézkedését azzal indokolja, hogy a világpiacon nagyon esett a gabona ára és így szükségessé vált a hazai mezőgazdaság védelme.

Az igói ipari, mezőgazdasági és közművelődési kiállítás. Ez év július hó 5-étől 14-ig tartják meg az igói ipari, mezőgazdasági és közművelődési kiállítást (Spiska Nova Ves) a Magas Tátra aljában. Ez az idő különösen alkalmas lesz a festői szépségű Tátravidék látogatására. A kiállítás látogatói a csehszlovák vasutakon 33%-os, a tátrai villányos vasuton pedig 66%-os menetdíjkedvezményt élveznek.

A dunai hajózás fejlesztése és a csepeli szabad kikötő. A minap tartották meg Budapesten a Dunahajózási konferenciát, amelyen az összes érdekelt duna menti államok részt vettek és így mi is. Ez alkalommal megtekintették az újonnan épült csepeli szabad kikötőt, amelyet a Schneider-Creuzot világcég épített. A csepeli szabad kikötő nagyban megkönnyíti a Magyarországgal szomszédos országok tranzitforgalmát egymás között. Hatalmas gabonaraktaarak állnak rendelkezésre, amelyek 35.000 tonna gabona befogadására alkalmasak. Azonkívül más mindenféle áruk beraktáro-

zására és kezelésére vannak megfelelő helyiségek, berendezések és rendelkezésre állanak a legmodernebb gépek és felszerelések, amelyek segítségével bármely árut a legrövidebb idő alatt át lehet rakni. Ugyancsak vannak speciális berendezések a gabona és magvak tisztítására. Mindenféle árut vámentesen és minden formások nélkül lehet a szabad kikötőben elhelyezni igen olcsó raktározási és beraktári illeték fizetése ellenében. Bővebb felvilágosítás kapható, dr. Szilágyi Géza magyar királyi kereskedelmi megbizottánál (Beograd, Palata Akademije Nauka).

KÜLFÖLD

A dunai hajózás fellődése. Beogradi lapok írják: Néhány nappal ezelőtt tartották meg Budapesten a dunai folyamhajózási konferenciát, melyen államunk is méltóan képviselve volt. A konferencián megvitatták a dunai hajózásban részes parti államok igényeit is. A konferencia résztvevői ez alkalommal megtekintették az újonnan létesített budapesti, csepeli vámentes kikötőt is. Ezt a kikötőt néhány évvel ezelőtt tudvalevőleg a francia Schneider-Creuzot cég létesítette és arra eredetileg koncessziót kapott, amelyet azonban időközben megváltották. A konferencia résztvevői el voltak ragadtatva az új kikötő tágas raktárházaitól, legmodernebb berendezésétől, gépi és technikai felszerelésétől. A kikötő közraktárai messzemenő előnyöket nyújtanak mind a belföldi áruforgalomban, mind a Dunánál nyugatra és keletre fekvő államok egymásközti áruforgalmának tranzitálása tekintetében. A budapesti vámentes kikötőn át mindenféle áru, úgy tárolást igénylő, mint pedig közvetlen átrakási forgalma a rendelkezésre álló harmincöt ezer tonna befogadóképességű gabonatartház, az 5600 négyzetméter alapterületű áru-szűnik és a tömegáruk rakodására szolgáló nyílt rakterületek után a minimálisra csökkentett rakodási idő alatt bonyolítható le, amit a kikötő legmodernebb gépi felszerelése tesz lehetővé. Gabona, valamint magvak tisztítására kellő berendezés áll rendelkezésre. A kikötő gabonatartháza a határidőszűrt tekintetében teljesítőhelyül szolgál. A vámszabadraktározás lehetősége nemcsak a raktárakban elhelyezett, de a nyílt rakterületeken lévő árukra vonatkozólag is fennáll, még pedig minden külön költség nélkül. A vámentes kikötőnek külön vasuti és hajóállomása van. Úgy a vasuti, mint a hajózási tarifális helyzet tekintélyes előnyöket nyújt nemcsak a belföldi, de a tranzit áruforgalom tekintetében is. A raktározási és rakodási díjtételek igen mérsékelték. Nyílt rakterületek hérbé is vehetők. A kikötőre vonatkozó minden kérdésben készséggel nyújt díjtalan felvilágosítást és kivánságra az érdekelteknek ugyancsak dímentesen küldi meg a vámentes kikötőre vonatkozó szabályzatokat, ügyrendet és díjszabást dr. Szilágyi Géza beogradi m. kir. kereskedelmi megbizott (Beograd, Palata Akademie).

A világ cukortermelésének válsága. A világszerte észlelhető cukortermelési válság nemzetközi problémává kezd kinőni. A legjobban érdekelt cukortermelő országok minden lehető elkövettek, hogy a válságot eredményesen oldják meg. Különösen Kuba van első-sorban érdekelve és saját kezdeményezéséből cukortermelését 4,5 millió tonnáról 4 millió tonnára szállította le abban a reményben, hogy ezt a példát a többi országok is követni fogják. Ezzel szemben azonban Jáva, amely Kubának a legnagyobb versenyt fúmasztja, kihasználta Kuba állásfoglalását és szaporította termelésének mérvét. Legújabbban a cukorválság megoldására két fontos lépés történt, egyiket a Népszövetség gazdasági bizottsága, a másikat a német cukoripar kezdeményezte. Berlinben a német, csehszlovák és lengyel cukoripar képviselői értekezletre ültek össze és szemben Kuba állásfoglalásával, a fokozott termelésben látja a cukoripar válságának megoldását. A világháború óta a cukortermelés nagyobb, mint a fogyasztás és ebből állt elő a termelés és a fogyasztás közötti különbség. 1928—1929-ben a világ cukortermelése 28,3 millió tonnára nőtt meg, amelyből 9,5 millió tonna a cukorrépatermelésre, a többi a cukornádól készült cukortermelésre esik. 1913—1914-ben 19,8 milliót tett ki a termelés és az 1929—1930-ik években a termelés még nagyobb lesz mint tavaly. Kuba a háború óta megkésztette termelését és az 1913—1914. évi 2.598.000 tonna termelését 1924—1925-ben 5 millióra szaporította. Jáva azonban nem tudta megannyibbítani cukorrépatermelési felületét és beérte a minőség javításával. 1913—1914-ben a termelés 1,3 millió tonnát, 1928—1929-ben 2,9 millió tonnát tett ki. A világ fogyasztása 1928—1929-ben 27 millió tonnát tett ki és 1928 augusztus 31-ikén a még meglévő cukorkészleteket 9,1 millió tonnára bocsúlták, szemben az 1922—1923. évi 4,4 millió tonnával.

Hogyan lehet a sikkasztásoknak elejét venni?

Irta: Borbély Lajos könyvszakértő

Nap-nap után halljuk és olvassuk, hogy közbizalmat élvező kereskedelmi vállalatok vezetői — még nyilvános számadásra kötelezettek is — visszaélnék a bizalommal és a kezelésükre bízott idegen és közpénzeket elsikkasztják. Az ilyen hírekre a szakember elcsodálkozva kérdezi: hogy volt ez lehetséges? Hisz mióta a számadás tudománya ismeretes, még egy postabélyeg eltűnése is kimutatható és megakadályozható.

Miért fordulnak akkor elő naponta mégis ilyen esetek?

Szakértői működésem alatt számtalan kriminális esettel volt dolgom és soha sem azon lepődtem meg, hogy az illető hogyan tudta a sikkasztást elkövetni, hanem azon, hogy miért nem lopta el az egész üzletet. Hisz minden alkalma meg volt, az összes áitók nyitva voltak! A károsultak ilyenkor mindig előlöttek a sablonos »bizalomra« való hivatkozással, vagy a »nem értettünk hozzá...« mentséggel.

Számtalan esetet tanulmányoztam át, de nem sorolhatom fel őket, mert attól tartok, nem a tulajdonosok, hanem a tolvajok tanulnának. Ehelyett inkább néhány pontban összefoglalom azokat a védelmi teendőket, amelyeket törtvényben kellene szabályozni, de addig is, amíg ez megtörténik, okulásra lehet felhasználni.

1. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál első parancsolat, hogy a vezető, könyvelő és pénztárnok csak külön-külön személy lehet.

2. Vezető tisztviselő egy tollvonást sem dolgozhat semmiféle üzleti könyvben. Ő csak aláírja, szankcionálja az alkalmazottak munkáját, amelyért ő lesz a felelős.

3. Könyvelő, pénztárnok és minden alkalmazott csak kellezőleg igazolt okmányokból (belsőkékből) könyvelhet. Sammülcle »bediktálás«, vagy szóbeli »utasítás« alapján ne legyen kényseríthető az alkalmazott könyvelésre, mert ez olyannak tekintendő, mint a csaláshban való részvételre irányuló felhívás!

Ha ezeket a legegyszerűbb szabályokat törvényileg elrendelik, már »nagy lopások« nem fordulhatnak elő. Ha ezeken kívül még a »belső ellenőrzés« is megtörténik, akkor már minden ajtó zárva van!

»Szervezett bandák« működésének, illetve a »szervezet« létrejöttének megakadályozására pedig tanácsos egy idegen revizor ad hoc igénybe vétele. Ha mindez megtörténik, mindenki nyugodtan alhat, nem lesznek meglepetések és nem kell »tetegni« a mások kezelésére bízott javak miatt.

A belső ellenőrzés legfőbb pontjai:

1. Minden üzleti tevékenységért, könyvelésért, levelezésért, nyugtatványokért, számlák liquidálásért, kiállításért és annak helyességért két személy legyen felelős. Nem szabad még a pénztárnoknak sem egyedül nyugtatni egy összeget, hanem csak egy másik személy ellenjegyzése mellett. Ugyazintén nem szabad egy levélnek sem kimenni, amelyben fizetési tételek előfordulnak, hogy azt a pénztárnok ellen ne jegyezze!

2. Fektesünk sulvt arra, hogy alkalmazottaink tisztességes dotációban részesüljenek és feltétlenül szakképzettek legyenek. Egy jól dotált, képzett tisztviselő nem azon fogja törni fejét, hogy miképpen lehetne illegitím uton pénzhez jutni és jó állását elveszteni, hanem azon, hogy hasznára váljon vállalatának, mert így ő is jobb előmenetelre, és fizetésre számíthat. Legyünk szigorúak, elővigyázatosak és semmiesetre se legyünk csak bizalommal, annál is inkább, mert az ellenőrzés még nem bizalmatlanság. Aki nem szereti az ellenőrzést és azt bizalmatlanságnak tekinti, az már csalásra gondol.

A Kiválasztottak15 KÖTETES
MODERN REGÉNYSOROZATA

Az osztatlan sikerű első sorozat befejeződött

Junius elején indul meg a második sorozat, amely az 1929. év irodalmi szenczióit tartalmazza

Ha tava'y elmulasztotta az alkalmat, ne sz'assza el ujból! Vegye igénybe a kedvezményeket! Biztosítsa magának a kedvezményes előjegyzés előnyeit!

Jelentkezési határidő 1929. június 15

Az emberiségnek legveszedelmesebb ellensége: a légy. Millió és millió baktériumot hordoz egy légy magával és általa, hogy mindenféle piszkos és utálatos helyen megfordul, embernek és állatnak egyaránt veszedelmes. Közös érdeke ezért mindenkinek, hogy ezt a veszedelmes rovar **pusztítsa**. — E nemes célt szolgálja és végzi hihetetlen szorgalommal az **angol „ALBION“** légyfogó. — Minden márkánál kiválóbb, csodálatos ragadóképeségű, amely sajátos összetételénél fogva minden legyet magára csalogat! „Olyan **ALBION**, amely legyekkel teljesen meg nem telne, **nem létezik**“. — Háziasszonyok, vessétek eszetekbe a nevét: „**ALBION**“. Minden jobb üzletben kapható.

Az eredeti svéd Osmos-habfürdő

a legideálisabb soványító!

Használata egyszerű, otthon elkészíthető. Eredménye meglepő és már az első fürdő után észlelhető fogyás 400–1200 gr. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, illatszertárban, de 42 dinár beküldése ellenében franko küld a vezérképviselet.

Parfümerie **LUXOL**, Vel.-Beckerek 43

Ismét

leszállt a kenyér ára a Šibalić-féle kenyérgyárban

1-a fehér szalonkenyér kg.-ja	4—	dinár
1-a fehérkenyér	3—	„
1-a rozskenyér	3—	„
félbarna-kenyér	2:50	„

Elsőrendű sütemények! Egész napon át privát sütés! Higienikus! Tiszta! — Kapható: a kenyérgyárban, Petrogradska ul. 12., a kenyérgyár árusítóhelyén a piacon, Konstantinović Lajos fűszerű letében, Šibalić I. fűszerüzletében, Gajeva ulica

Beogradska Zadruga Beograd

eladásra bocsájtja a következő német gyártmányu fekete és ónozott csöveket:

Önozott csövek		Fekete csövek	
1/2"	20.000 méter	3/4"	4.000 méter
3/4"	30.000 "	1"	2.000 "
1"	15.000 "	1 1/4"	3.000 "
1 1/4"	6.000 "	1 1/2"	2.000 "
1 1/2"	3.000 "	2"	1.000 "
2"	2.000 "	2 1/2"	500 "
		3"	500 "
		3 1/2"	500 "

nyilvános árlejts útján

Felkérjük az érdeklődőket, hogy fizetési feltételeket tartalmazó ajánlataikat legkésőbb 1929 június 10-ig nyújtsák be a Beogradska Zadruga-nál Beogradban

DARUVÁR ásvány- és iszapfürdő

Radioaktiv 38–50°C fokos melegforrások Rendkívüli gyógyhatás: női bajoknál, reumánál, ischiasznál, vérérgényeségnél. — Kellemes nyaralóhely! Egész éven át nyitva! Kedvező vasuti összeköttetések!

Mérsékelt árak!

Fővezetőn kívül nagy árengedmények! Prospektust kívánatra.

528

Fürdőigazgatóság

Mi a Brixol? Tudom! Tudom!

— **Dehogyan is tudja!** Nem is tudhatja, de minden művelt állam minden polgára tudja már. Ön mégsem tudhatja, mert a **Brixol** csak most vonul be Jugoszláviába!

A **Brixol** fontosabb, mint a kenyér!

A **Brixol** — **egészség!**

Aki egészséges, annak kenyere is van!

Tudni fogja minden férfi, minden asszony, minden gyerek, mi a **Brixol**,

ha abban fürdik csecsemője, férje, felesége;

ha lakásában, irodájában a falra felüggesztve beszívja az ózondússá vált tiszta, füst- és bacillusmentes levegőt;

ha a **tüdővész** és egyéb bacillusokat és baktériumokat gyűjtő és tenyésztő köpöcsészebe naponta egy-egy **Brixol** tablettát dob;

ha fehéremüjét **Brixol** hozzáadásával mosatja;

ha padlóját **Brixol** hozzáadásával fertőtleníti és mentessé teszi lakását böhától, féregtől, baktériumoktól és bacillusoktól;

ha vele büzmentessé teszi mellékhelyiségeit és mindenütt büz helyett illatot áraszt;

ha megszűnik láb-, kéz- és hónaljzúzadása;

ha borotválkozás után más dezinficiáló-szer helyett a bőrt nem sértő **Brixol**-al lemosatja az arcát; stb. stb., de **mindent tud**, ha elolvassa a

leghíresebb bel- és külföldi egyetemi tudósok megdönthetetlen szakvéleményeit és **legtöbbet tud** saját tapasztalatából,

ha azt megveszi és használja!

A **Brixol**-t téglá-, tablettá- és cseppfolyós alakban gyártják és 12 dinártól kezdve 500 dinárig kívánságszerinti nagyságban, vagy mennyiségben árusítják.

Amíg **mindenütt** nem kapható, forduljon a helyi képviselőhöz, vagy közvetlenül hozzánk, a **Jugo-Brixol Comp. művek** vezérképviseelőjéhez:

Komers Agrarno i Komercijalno K. D.
Aleksandar Bajor i Drug, Subotica, Vilsonova ul. 11. — Tel. 200.

A **Brixol**-művek testvérvállalatai:

Wien, XIII. Fünkhgasse 30
Kopenhagen, St. Jakobsgræde 9
Milano, Brixol-Fabrik
Berlin, N. W. 21. Thurmstr 20
Budapest, Nagymező utca 68
Timisoara, Flora Industr. Chim Brixol
Hussing-Prag, II. U. Pujcovny 4/M.
Amsterdam, 2 c. Watteringdwarstraat 40
Bielsko, Brixo-Fabrik, Poljska

Jugoszláviai képviseletek alakulóban:

Belackrván, Pančevón, V.-Bečkerekben, V.-Kikindán, Novisadon, Zemunban, Somborban, Stari-Bečejen, Sentán és Novi-Urbason stb.

Képviseletért forduljanak az érdekeltek a vezérképviselethez.

T á j é k o z t a t ó t m i n d e n k i k é r h e t !

5758

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák, szalón- és angol garnitúrák, teljes lakásberendezések, **Éder Kálmán** gyermekkoszik, **butoráruház** olesón beszerezhetők. Telefon 6-62 Subotica, Vilsonova ul. 40

RAFFIA

Extra Mayunga

rézkenpor

finomított és az összes szőlőpermetézési cikkek a legolcsóbban

Matiya Herman
SUBOTICA Telefon 769

Amerikai kenőolajok

Cséplőgép-, cilind- és motorolajok, világos francia gyanta, tovoita, csapágyzair

versenyen kívüli árakon

KLEIN GÉZA és FIAI-nál
SUBOTICA 5553

Szóda- és likörgyárosok gyártási céljaira szükséges éther és esszenciákat legelőnyösebben beszerezhetik a

DESTILLERIE R. T.

első jugoszláv rum-, likör-, és zencia-, étherikus olajok és éther gyár cégénél, ZAGREB, B. cesta 26., postafiók 143

Arj győzők és használati utasítások ingyen

5907

Fényképészek!

Óriási jövedelmet biztosíthat magának a „Dekafo“ készülék beszerzésével. Nyolc különféle felvétel egy papírszalagon. A felvételek két perc alatt készíthetők. Minden gépre felszerelhető. A leipzig-i Messe slágere. Csekély befektetés. Biztosítsa magának a elsőbbséget. Kérjen azonnal mintát és prospektust a vezérképviselettől:

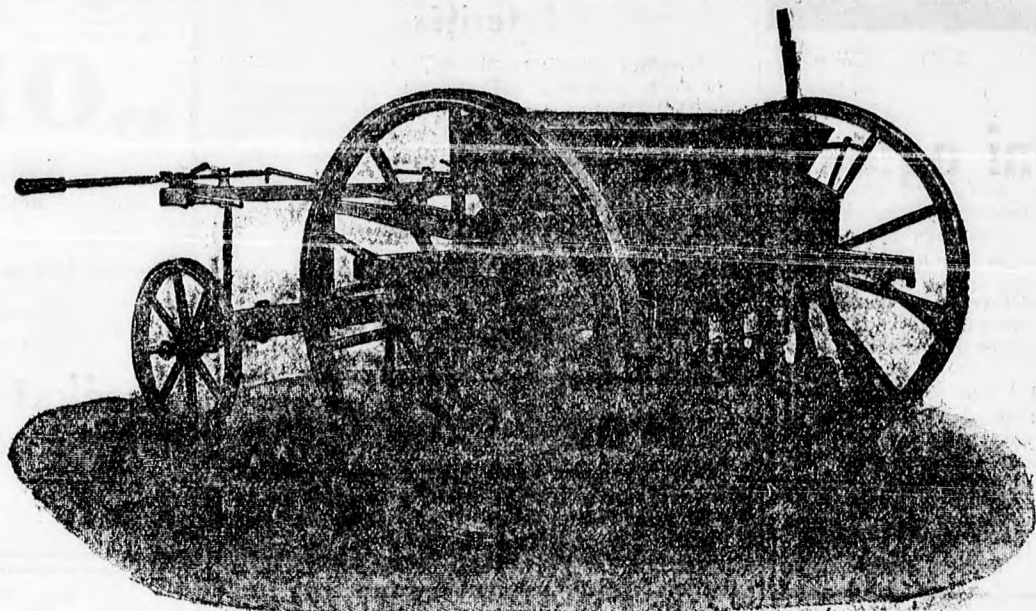
„**PHOTOPHON**“

Veliki Bečkerek, Aleksandrova ul. 13

498

AUŠ I DRUGOVI K. D.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

Oszijek
ZágrebNoviszád
Veliki-Beeskerek
SzomborBeograd
Szkoplje

**Kanalas és tolokerekes vetőgépek minden nagyságban
Mütrágyaszóróval kombinált vetőgépek. Mütrágyaszórók**

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

Sokáig nem tudta Sándor ennek az esetnek nyomasztó terhét levetni lelkéről. A halál gondolata vert gyökeret benne. Nagy, gyorsan ölé betegségek csiráit, jeleit figyelte meg magán. Különösen este kinlódott. Ha lefeküdt, a csöndben és sötétségben szíve verését és lélegzését figyelte. Ha most... egyszerre... hirtelen megakadna és vége lenne! Meghal és senki sem fogja tudni, hogy milyen vágyak, célok, erők tüze égett benne. És érezte, hogy szíve akadozik, lélegzete elful. Keze, lába hideg, homlokán verejték gyöngyözik. Állatian buta, szörnyű félelemtől korbácsolva, fel szeretett volna ordítani vad, fájdalmas kiáltással: »Meghalok! Nem akarok! Ne hagyjatok meghalni!« Ha nagynehezen elaludt, horkanva, hőrdülve riadt fel és felugorva levegő után kapkodott. Oktalan ijedségében Margithoz bujt, elkapta kezét és ráfektetette arcát, Margit szelíden, enyhén simogatta. Ez jól esett és úgy ellágyította, hogy a szeme könnyes lett. A nappalok jobbak voltak. De valami világfájdalmas fáradtság puhította el. Ha pár percig kedvetlen erőszakossággal babrált verses regényén, félretette, pedig a benyújtás határideje veszedelmesen közeledett. De nem tudott dolgozni. Apró gondolatokat firkált a papirosra. Mindet arról, hogy a céljaiért szenvedve küzdő, értük mindent feláldozó embert hirtelen, orvul, leteríti a halál. Nagy, szörnyű igazságtalanságnak érezte ezt és míg egyrészt lázadott ellene, másrészt gyáván remegve megbujt előtte. Különösen a magányosságtól félt. Ezért Margithoz huzódott, mint a kis gyerek az anyja mellé.

Igy telt el pár hónap. Margit betegeskedni kezdett. Gyakori rosszullet kinozta, párszor el is ájult. Sándor nagyon megrémült. Orvoshoz mentek. Ott megtudták az igazságot. Margit az anyaság állapotába jutott. Ez egyszerre felrázta Sándort. Beteges hangulata elmúlt, leke felfrissülve, megerősödve leborult a szentséges misztérium előtt, mint Ádám isten előtt.

... Minden írott betű, hangos szó, kép és szobor, emberek műve, küzdelem a halál ellen a halhatatlanságért. Az elmúlás gondolata irtózat. Reménykedő lihegéssel kapaszkodunk mindenbe, hogy nevünk, emlékünket a siron túl megőriz-zük, ébrentartsuk. Ősztön ez? Tudatos vágy? Hírnév után való lázas igyekezetemben vajjon az a tudat alatt eleven ősztön vezette-e? A sikertelenségben vajjon nem a nyomtalan elenyészés szörnyű félelme tett-e boldogtalanná?

... De ime születni fog, aki testi énemnek egyenes folytatása. És lelkemé. Benne valósággá lesz talán — bizonyára — ami bennem kavargó álom, szertelenül lobogó vágy volt. Apa és fiu. Magasranövő fának két évgyűrűje. Ez az. Most látom világosan, hogy miért nem jutottam célhoz. Mert nem voltam az apám folytatása. Mert nem emeltem annak a fának a törzsét, amely ternett engem, hanem elszakadva attól — egyedülvaló mag — új talajban új gyökeret eresztettem. Ki mag voltam, virág, gyümölcs nem lehettem. Maid az ivadék. Megbékéltem ezzel a gondolattal. Lépeső vagyok. És lefekszem, hogy fiam puhán emelkedhessék rajtam!

... Frázisok! Beteg a lelkem. Most sem tud egyebet termelni, mint dagályos mondatok zavaros értelmét. Ébredj! Most mondd, most ismételd szakadatlanul, egyre, mindig, hogy: — Valamit tenni kell! Most kell!... Gondolj végig életed! Mid hiányzott? Miért bukdácsoltál gödörből gödörbe? Miért vetődél örvényből zátonyra, mint iránytű nélkül a hajó, hamis szelek könnyű játéka? Vezetés. Pénz. Ez a kettő, ami hiányzott. Nyomor és egyedülvalóság üresen sulyos terhével róttad a nagy utat. ... Fiam, ki születni fogsz, vezetőd leszek. Jól megjegyzek minden árkot, amelybe belebotoltam, hogy téged majd óvhassalak, vezethesselek. Pénz. Ezt nem adhatok. De valamit tenni kell, hogy koldusnak ne szüleessél és a nyomoruság fülldet levegőtlen sége le ne hervassza ifjuságod duzzadó rügyeit...

Rozsos Sándor igazán nem tehetett róla, hogy gondolatai ilyen formában születtek. Lelke

azonban nagy átalakuláson ment keresztül. Babonás tisztelettel nézett Margitra, mint valami csodára. Olyan szerető gyöngédséggel volt iránta, mint házassága óta eddig soha. És Margit — kissé félt a nagy titoktól — hálásan simult hozzá. Boldog volt. És szép volt. Szinte ragyogott attól a dicsőségtől, amely anyává avatja a feleséget. Sándor legalább így látta. Margit a multakon okulva nem igen mert hinni abban a nagy változásban, amely Sándorban végbement. Szinte várta, mikor lobban el ez a hirtelen támadt érzés és mikor tér megint vissza régi ábrándjaihoz, amelyekben — ezt már tudta — neki helye nincsen. De Sándor nem változott. Nagy komoly elhatározással felkereste egyik ügyvéd ismerősét. Egyszerű szóval — Rozsos Sándor alig ismert magára — elmondta, hogy a fizetéséből nem tud megélni és megkérte, segítse valami munkához, amellyel helyzetén javíthatna. Az ügyvéd kedvesen és szívesen fogadta. Ellátta munkával a saját irodája ügyköréből és beszerezte egy könyvkereskedésbe, ahol a levelezést és a könyvelést végezte. Munkájáért havonta olyan összeget kapott, hogy nemcsak háztartásának felbillelt egyensúlyát állíthatta helyre, hanem félre is tehetek valamit. Milyen boldog idők voltak ezek! Margit meghatott tisztelettel nézte Sándor fáradozását.

Atádné, amikor az örömhirt megtudta, testvérével, Terka néniével együtt hosszú levelet írt és pénzt is küldött babakelengyére. Így élték nyugodt bizakodással várva a nagy eseményt. Sándor lelkét komoly célok egyenletesen fűtötték. Hitte, hogy most végre elhelyezkedett az életben. Nagyon meg volt magával elégedve és ellágyult gyöngédséggel cirógatta gondolatban a lelkét, amely családjá érdekében feláldozta magát és erre az áldozatra erős volt. Esténként a meleg kályha közelében üldögéltek és mosolygó szóval hívták a jövőt. Margit ebben a puhán gyöngéd szerelemben, mint valami langyos fürdőben fűröszttötte a lelkét. Elernyed, elpuhult.

(Folyt. köv.)

Strandkülönlegességeinket tekintse meg! Csütörtő- Braća Stipančević
kön fényes kirakatkiallítás! Subotica, Korzó

NYILT-TÉR

Bartos Márton és neje, kislányuk Bőzaike és neveltányuk Teruska nevében is szívük mélyég megrendülve jelentik, hogy egyetlen fiukat

Bartos Lászlót

akit három napi szorgos kutatás után adott vissza Pálcis vize, amely e hó 26-án áldozatul követelte, szerdán délután a szuboticaí zsidótemetőben eltemették.

Tizenhét éves reményteljes korban kellett meghalnia, hogy szívünkben és emlékünknél éljen tovább.

Subotica, 1929. május 28.

OD SENATA SLOB. I KRALJ. GRADA SOMBORA.

Br. 12770/adm. 1929.

Licitacioni oglas

Senat sl. i kr. grada Sombora ovim raspisuje usmenu javnu dražbu za izdavanje svoga prava oglašivanja i afiširanja svih oglasa na teritoriji grada Sombora.

Javna usmena dražba održaće se na dan 24. juna t. god. u 10 časova u maloj dvorani gradske kuće.

Na licitaciji mogu učestvovati samo državljani Kraljevine SHS.

Detaljni dražbeni uslovi i sva obaveštenja mogu se dobiti svakog dana za vreme službenih časova kod grad. ekonom. referenta (I. sprat soba br. 9.)

Naknadno prispole ponude neće se uzeti u obzir. Iz sednice Senata sl. i kr. grada Sombora držane 24. maja 1929. god.

Dr. Maksimović Stevan s. r.
gradonačelnik.

5789

Opštinsko Poglavarstvo Bačka Topola.

Broj: 5084/929.

Oglas

Ovim se oglašuje od strane Opštinskog Poglavarstva u Bačkoj Topoli I. javna ofertalna licitacija za liferovanje 18 vagona prvoklasnog, suvog bukoyog drva, koje nije pušteno vodoni, sečeno 1928. godine, samo cepaniče bez okruglića, panjeva i trulica. Uslovi za liferaciju mogu se dobiti kod opšt. poglavarstva u Bačkoj Topoli. Zatvorene oferte sa 100 dinara taksonom markom treba predati do 15 juna 1929. god. Otvoranje ponuda vršice opšt. poglavarstvo na dan 16 juna pre podne u 9 sati.

Bačka Topola, dana 27 maja 1929 god.

Čosić, beležnik.

5767

Jerković Tošo, knez.

Legjobb Legkellemesebb Legbiztosabb

BÉL- és GYOMORTISZTÍTÓ
GYERMEKNEK és FELNŐTTEKNEK a

MAGNA
PURGA

por,

mert minden FAJDALOM nélkül tisztít, kellemes az íze és egyben erősíti és fertőtleníti a GYOMROT és a BELEKET és elejét veszi ezzel sok komoly MEGBETEGEDÉSNEK

Ha minden étkezés után rendszeresen bevesz egy késhegynyi MAGNA-por, rendben lesz az EMÉSZTÉSE és megszűnik a kemény SZÉKLETE

Megszünteti

a gyomorsavtúltengést, a kellemetlen szájszagot, a hányingert, a felbőffögést, a gyomorégést

Gyógyítja

a BÉL-hurutot, a GYOMOR-hurutot, az EPE-bajokat, a GYOMOR-görcsöket, az ARANYERET és a BÉL-fekélyt

5178

Minden gyógyszerárban kapható pontos használati utasítással együtt 4 dinárért, vagy rendelje meg a Laboratorij „ALGA” Sušak címűtől és mellékeljen levelet 5 csomagra 20 dinárért készpénzben vagy bélyegekben. — Magyar- és németnyelvű használati utasítás

A saját és az utazóközönség közös érdekének megvédése céljából szükséges, hogy az összes autótulajdonosok, tekintet nélkül arra, hogy magán-, taxi-autóról vagy autóbusról van szó, szövetkezzenben tömörüljenek.

Kérjük az érdekelteket, hogy az ügyek megbeszélése céljából június hó 2-ikán, (vasárnap) d. e. 9 órákor Noviszadon, a Srpska Znanstvena Zadruga-ban, (Zmaj Jovina ucca) tartandó alakuló közgyűlésre jelenjenek meg.

Konferencia ugyanott június 1-én szombaton, este 8 órákor.

Ing. Tapavica Momcilo,
Dr. Sijacsics Jankó,
Profics Mirko,
Ing. Popoviczky Laza,
Szalay Dezső.

Értesítés

Értesítjük tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, hogy Fuchs Róbert ur barátságos megegyezés alapján cégünkbeli kitépelt, minekfolytán cégünk érdekeit továbbra nem képviseli. A céget változatlanul vezetjük és kérjük az eddigi bizalommal bennünket továbbra is megtisztelni.

Noviszad, 1929. május 28.

Kiváló tisztelettel

»AUTOCAR»

Noviszad, Trifkovičev trg 3.

Tel. 21—32.

Samuel Löbl i Sin és Mirko Fuchs tulajdonosok.

5787

Árverési hirdetmény

Folyó év június 1-én délután 4 órákor Dr. Popov Milorad kir. közjegyző ur közreműködésével Arsenović Svetozar Noviszad, Beogradski Kej autogaragóban nyilvános árverés útján a következő autókát fogjuk elárverezni:

- 1 db Fiat 509. A. nyitott
- 1 » » 501. »
- 1 » » 503. »
- 1 » Austro-Fiat 6 üléses, nyitott.

Az autók árverés előtt a fent említett garagóban megtekinthetők.

Noviszad, 1929 május 29.

»AUTOCAR»
Noviszad.

5837

Az üveg- és porcellánszakmában elsőrangú szakember, mint

üzletvezető

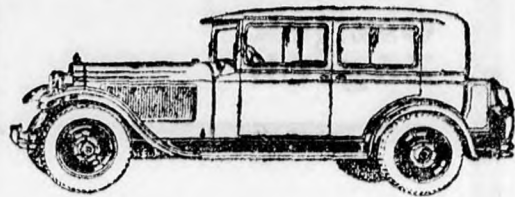
azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Daerposten” jellegre Radio Reklam Subotica, címre kéretnek

Villanyerőre berendezett szőrmemegóvás
Szőrmebundák és mindennemű téli ruházati cikkek molykar elleni megóvását szakszerű kezeléssel vállalom.

Érték szerint tűzkár és betörés ellen biztosítva

FARKAS MÓR

szőcs és szőrmecaru osztálya NOVISAD, Kralja Petra ulica 27. Nagyban. Saját szőcsműhely. Kicsinyben...

„OPEL“

A világhírű németországi
autó- és motorkerékpárgyár képviselője
és lerakata

Noviszad, Jovana Subotića ul. 9. Telefon 23-30

Allandóan raktáron tart
személy- és teher-

autókat és alkatrészeket

Mérsékelt árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen képes árjegyzéket!

5762

Bóka (Bánát) község határában

90 hold föld eladó

Ebből 65 kat. hold búzával, árpával, répával és kenderrel bevetve, a többi rét, szántóföldde átalakítható. Ára bevetve holdankint 6500 dinár. Felvilágosítással szolgál prof. LAZAR ÖBIESÁI, agrogeológ Bóka (Bánát).

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezhetheti be

SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviseleténél

LUDWIG HUBERT i SIN, NOVISAD

Cara Dušana 33.

Postafiók 25

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakterológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöl minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragilyt okozó és terjesztő é'ösdiektől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép felférségét

Kitűnő védekező-szer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

célznak a szájüregbe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedések-nél kitűnő hatású öblítő-szer.

Különösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bizsnyatos gyógyszer használ.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Ara üvegenként 24 dinár.

5752

I-a Sisal- és Kender- k é v e k ö t ő z ő
Juta-, Len- z s á k o k v i z -
és Kender- z s á k o k m e n t e s p o n y v á k

legolesóbban

AVRAM SCHIFF

nagykereskedőnél, z s á k - és p o n y v á k ö l e s ö n z ő

Telefon 24-03.

Noviszad

Sürgöncim: Jutešif

Kérjen árajánlatot!

Fiók: Beograd—Sava

Kérjen árajánlatot!

LIFKA-MOZI

(Kedvező időben a kertben)

Csütörtöktől vasárnapig

2 újdonság! 2 nagy attrakció!

Ivangoródi erőd

(Varsói citadella)

Zapolska Gabriella híres regénye a lengyel arisztokrácia köréből. Szerelmek és kémkedés filmje

Puska és korbács

A nevadai kormányzó király, ZAN GREY bemutatkozása. 6 felvonásos újdonság

Előadások kezdete 4, 6 és 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepnapok kivételével. Legnagyobb apróhirdetés ára 30 dinár. Csak feltüntetett jelölés mellett tehető. Kérem a hirdetőket, hogy a hirdetésüket a lehető leghamarább elküldjék.

BEOGRADSKA ZADRUGA, BEOGRAD

eladó

4 féltéher automobilt

„Elite“ gyártmányt 2000 kg. hordképességgel

Felhívjuk az érdekelteket, hogy fizetési feltételeket tartalmazó ajánlataikat legkésőbb 1929. évi június 10-ig nyújtsák be. Az automobilt bármikor megtekinthetők a Beogradska Zadruga-nál Beogradban

Kérjen mindentűt INFICIN-t

russzik és svábhogarak biztos és teljes kiirtására

Ha nem ér el eredményt, a pénzt visszaadom

KRAJČOVIĆ gyógyszerész VUKOVAR (Szerémszég)

Legújabb típusu

CITROËN és BUICK

automobilt, 16 havi részletfizetésre is 6% kamattal

Az összes Citroën alkatrészek állandóan raktáron

Megtekinthetők a bányai képviselő BENCZE TIBOR okl. gépészmérnök garázsában, Veliki-Beeskerek

Gimnázium utca 10 szám 4429

Gyakornok és tanuló felvételt Sugár Manó fűszer és csemegéüzletében. 5784

Nem okleveles gyógyszerész szerb, magyar, német nyelvismerettel június 15-iki belépésre keres Nagy Imre gyógyszerész, Velika Kikinda. 5813

Deutsches Fräulein, auch serbisch sprechend, wird zu einem 7 jährigen Mädchen und 6 jährigen Knaben gesucht. Eintritt am 15. Juni. Elvira Adam, Subotica, Vukovičeva 26. 5768

Tanoncot fizetéssel felvezeték Fister Gusztáv asztalosüzeme Subotica, V. Gajeva ul. 38. 5671

Podrásznő, jó onduló és manikűröző, akinek már legalább 3 évi gyakorlata van, régi, jólmenő szalonba állandó állásra keresztek. Teljes ellátás, lakás és mosás a házban. Ajánlatok fényképpel és fizetési igényekkel feltüntetve. Pralja Petra 20 címre küldendők. 5724

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

Előrendő szalonszabónő jutányos áron uriházakhoz ajánlkozik. Munkát otthonra is igen olcsón vállal. — Levélhívásra házhoz megy. Cara Lazara 52. 3831

VÁROSI MOZI

CSAK 2 NAP Szerda-csütörtök CSAK 2 NAP

Fontos jelentjük, hogy

Pat és Patachon Detektívügynökség

Amikor magánnyomozó irodát nyitottunk. Ezen legújabb vállalkozásunk össze nem tevéseztendő a már addig jótett szerepeinkkel, mert ez a legújabb és reméljük, hogy ezen vállalkozásunk a nevető orkánba fullad.

Nagy elfoglaltságunk miatt csak két nap szerepelünk Szubotcán!

A szerencsétlen férj

Vígjáték. Főszereplő Huszár Puff

FOX-FILMHIRADÓ. A teremtés a legmodernebb technológiával van háttérrel.

Előnyomda- és fűszerüzlet-felszerelés olcsón eladó. Cim Radió Reklam. 5794

Jóforgalmon vendéglő berendezéssel nagy jégveremmel, szalattival, gazdag bácskai községben házszalattival eladó vagy használtbútor adandó. Kedvező feltételek. Közvetítő díjaztatik. Cim a kiadóban. 5773

Jégszekrényt mészárosoknak garanciával azonnal szállít. Ujváry Ferenc asztalos, Temerin. 5820

1000 m²-es cséplő olcsón eladó. Barzel d. d. géposztály. 5761

Jó állapotban levő 1200 cm³ kéthengeres Indian motoroképkár, komplett felszereléssel (villanyvilágítás, sziréna, kilométerjelző) eredeti oldalkocsival jutányos áron eladó. Cementárugyár, Palicsi ut. 5814

Sarokház Csantaviren, Kazinsai ut 73. sz. alatt eladó. Bármilyen üzletnek, iparosnak, bogárnak igen alkalmas, kovácsműhely a szembenlevő sarkon. A házban 2 lakoszoba és minden mellékkel, villanyvilágítás, 55.000 dinárért kedvező fizetési feltételekkel eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos a helyszínen. 5762

Wolfner-gépszij lényegesen lezártított áron kapható. Barzel vaskereskedés, Subotica. 4934

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

Eladó jutányos áron ujonnan épült ház, mellette üres telekkel, piacotér, üzletnek és faterlepek igen alkalmas. Cim: Szemes Sándor, Nova Kanjiza, Bánát. 5638

FOGLALKOZÁS

Fűszer- és kézműáru-segéd, jömegejelenti 800 dinár fizetéssel bármelyik szakmában állást keres. Csanádi György, Crna-Bara (Bánát). 5831

Ügyvédjelölt több évi gyakorlattal, a szerb, német és magyar nyelvben jártas, keres alkalmazást. Szíves ajánlatokat jelölés, jellegre a kiadóba. 5839

Fogtechnikus-segéd azonnalra keresztek. Laboratóriumi gyakorlattal bírók előnyben. Levélbéli ajánlatok Müller Károly fogtechnikai laboratóriumhoz, Vel. Beeskerek küldendők.

Mechanikus műhelyemben jótállás mellett készítek kötő, varrógépeket, gramofon és kerékpárokat javítok, vállalom kerékpár-vázak csövezését és zománcozását, tü-ágyak alakítását és kicserélését és lakatuk nyitását. I. Andriška, Subotica, Pašičeva ulica 9. Ugyanott tanonc felvételek.

Klozetek, pócegödörök, kanális tisztítását vállalja Mita Suvajdžić magánvállalata, Subotica, Palmotičeva ulica 7. az ócskapiacnál. 5783

Magános 38 éves ref. válalású nő keres házvezetőnőt vagy más megfelelő állást. Cim a kiadóban. 5842

Für Sommerferien wird ein intelligentes, deutsches Fräulein aufs Land für die Zeit vom 20. Juni bis 1. Oktober zu zwei grösseren Mädchen gesucht. Mit Nähenkenntnissen bevorzugt. Eintritt 20. Juni. Offerte mit Lichtbild und mit Angabe der Gehaltsansprüche sind an Dr. Brestvansky, Zednik (Bácska) zu richten. 5768

Utazót és helyi képviselőket keresek minden nagyobb városban Molnár és Moser gyártmányú kölnivizek terjesztésére. Hercl drogeria Subotica. 5827

Ügyes, fiatal kovácssegédet azonnal belépésre keresek. Szalai Ferenc, Kupusina.

Gyakorlott, magyar és szerb nyelvben jártas ügyvédjelöltet keresek. Dr. Holló Oszkár ügyvéd, Ada. 5800

Borbélysegéd, jobb munkás azonnalra felvétetik. Kuntić, Noviszad, Safarikova 2.

Kifutó, erősebb fiú felvétetik. Cara Lazara 18. 5780

Német gyorsírónő keresek magyar és szerb nyelvtudással. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 5829

Patelepre kezdő gyakornokot keresek. Helybeli jelölés leveleket a kiadó továbbít.

Kovácssegéd azonnal felvétetik. Lázár Ferenc, Saján.

Kifutót keres a zsidókörház. 5771

GÉPTULAJDONOSOK,

IPARTELEPEK FIGYELMÉBE!

eredeti gyári áron kaphatók

Szenes Kálmán cégnél Subotcán

Guba J. utóda cégnél Bača-Topolán

Virágai

gyönyörűen fejlődnek és pompázva virulnak ha Kanipos növénytapasztalással neveljük. Ár: 12.50 és 42.- Din.

Szorgalmasan TOJÓK aprózalmasok nevelésére. Hízalásra és baromfi-telekbe is alkalmasok. Ár: 10.-, 40.- és 115.- Din.

LEVELEZÉS

Életem! Oszijeken vagyok, néhány hétig itt maradok, innen megyek Szubotcára. Légy szíves, küldj valamennyi pénzt, sürgősen szükségem van rá. Címem: Oszijek, III. Dolnji grad, drzavni drum broj 6.

Szép leányt állandó barátja és támogatója lenne legnagyobb diszkrécióval vidéki bankigazgató. Leveleket »Narcisz« jellegre a kiadóba kérek. (Kalandornok ne írjanak.) 5753

Nem sablonok, hanem külön egyéni izlés szerint készülnék Branchler butorai. Subotica. Halpiae.

Ki tud róla? 12 éve Amerikába költözött Szőgyi Kornárné Wachtler Annát nővére Vilma keresi. Cim a kiadóban. 5528

Ki tud róla? Wachtler Margit budapesti lakos címét nővére Vilma keresi. Cim a kiadóban. 5529

HÁZASSÁG

Biztos egzisztencia nyílik nőten, fiatal, 30-40 év körüli, izraelita gazdaszónak nagy gazdaságba való beillesztés révén. Ajánlatok »No 224« jellegre Rudolf Mosse Beograd, Terazije 25. címre küldendők. 5807

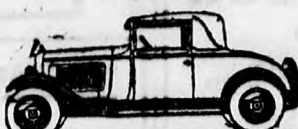
Házasságot urikörökben úgy bel- mint külállamokból is, létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Fejes, Vel. Kikinda, Nikole Pašića ul. 1591. 5050

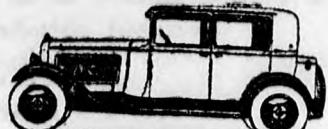
Torpedo C 4

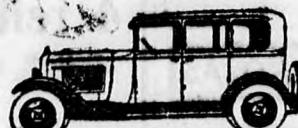
Torpedo C 6

Kabriolett C 4

Berline C 6

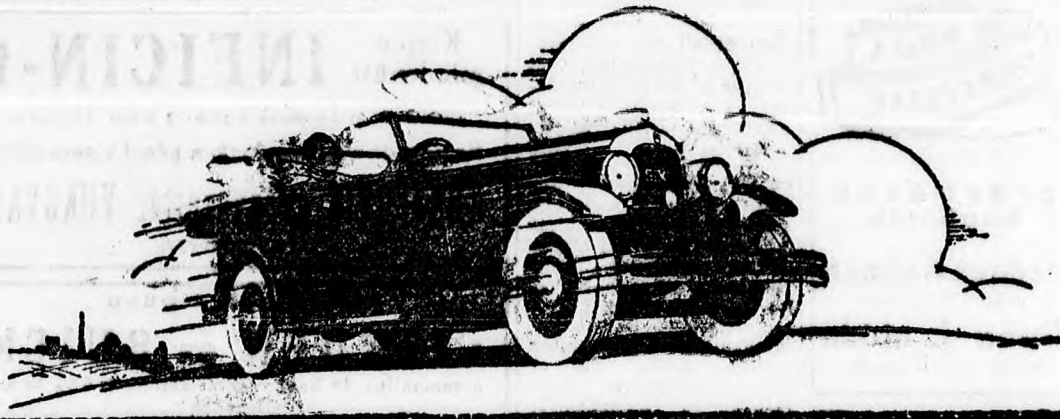
Luxus Loumisine C 4

Hatfülése C 6

Európa leghatalmasabb automobil-művei — termelési eszközeik és kísérleti állomásaik tökéletessége folytán, amelyek elismerten a legmodernebbek és a legjobban vannak felszerelve az egész világon — mindennemű kocsiából a legtökéletesebb szériákat nyújthatják, ami eddig egyáltalán készült.

A modelleknek ez a sokfélesége a következő tulajdonságokkal tűnik ki: takarékoság és összehasonlíthatatlan kényelem.

Képvisező: Kain Lajos, Subotica, Városház-épület
 Beograd, GJOKIĆ i VUČO mérnökök, vezérképviselők, Obilićeva venac 6
 Zagreb, Lipna ul. 22. Grand Garage „Citroën”
 Novisad, Kr. Aleksandra 7. „VOLAN” automobilszövet

Veliki Bečkerek, Kralja Aleksandra ul. 17.
ANTON BENCE SIN
 Osijek, „AUTO-STROJ”, automobilszövet
 Požarevac, BRACA PANDUROVIĆ

Virágok legnagyobb választékban ma telepemen kaphatók. Virágos Salvia, nemesis rózsák, futó- és bokor rózsák, hajtattott Cannagumók, Muza, pálmák, Eronimus, Agaratum, muskátlik, olasz székfü dugványok, Petonia, Vanilicu Calla, Aszparagusz, Plumozus és Buxusok, magas borostyán, lilium virágos, gumos begonia, Begonia, Szempflora. Minden árut a legolcsóbban kiárúsítok. Kain virágkerteszet. Palicsi út, villanytelep mellett. 3041

Meszet és beton folyókavicsot a legjobbat olcsón szállít Lav. Leitner, Osijek: Samačka 7, telefon 614. 4972

507-es Fiat autó 6 üléses, generáljavítva, abszolút kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni lehet Automobilszövet garage, Szubotica. 5530

Teljesen jó karban levő fehér gyermekkocsi, díszes vaságy sodronnyal és éjjeli szekrény olcsón eladó. Paje Kujundžićeva 20. 5540

Tiszamenti nagyközségben forgalmas helyen, ujjonnan épült kétjártu malom 30 HP fatűzelésű motorral, teljes felszereléssel övezvényesség miatt eladó. A berendezéssel együtt épület nélkül is eladó. — Ugyanott 20—25 HP jókarban levő magánjártu-nyersolajmotor, cséplésre is alkalmas, eladó Gim Molnár könyvkereskedésben Szenta. 5555

Eladó üzemmagnyobbitás folytán 35 HP szívógázmotor kedvező fizetési feltételekkel. Gyoka Apics, Zsabalj. 5560

Vessünk állandóan kamillát és minden más gyógynövényt „Jugodrog” Szubotica. 5714

Fehér fűzfavessző vegyes és apró, elsőrangú minőségben jutányos áron kapható Galambos István, Sztari-Beceš. 5711

KÜLÖNFÉLE

Szuterén pince helyiség, 17 méter hosszú, azonanra kiadó. Donat, Vilsonova ulica 6. 5832

Kiadók azonnalra, szobakonyhás lakások, ötödik körben, Dohány ügyvéd, VII, Zriajski trg 2. 5835

Haszonbérbe kiadó Topolán a beceji út mellett levő Holländer-féle szállás és földbírtok október elsejétől. Tudakozódni az Önszolgálat Takarékpénztárban, Topolán, vagy Nagy Ferenc vasutagazgatósági mérnöknel Suboticián, V., Kralj Tomislav trg 1. 5795

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Konyhaszekrények, kerekasztalok, eke, kapa, kocsis eladó. VIII, Zeleznička 10. 5826

Elvesztett vasárnap, 26-án egy briliánsokkal kirakott hosszukás mellű. A megtaláló kéri, adja le jutalom ellenében a kiadóban. 5779

Irodának, vagy rendelőnek a főterén modern szobák kiadó. Gimnazijska ulica 6. emelet. 5778

Butorozott szoba egy vagy két személy részére kiadó. Aleksandrova ulica 1. II. 5833

Elegáns különbejárati uccai parkettás szoba kiadó. Bövebbet Ivan Antunović ulica 3. földszint. 5848

Szomborban 3—4 szobás lakást bérelnek. Gim. Dr. Szántó Miklós. 5791

Üzletem áthelyezése

folytán raktáromon levő mindenemű

vasárnap igen jutányos áron kapható

u. m.: szerszámárak, reszelők, furógépek, csapágyfém, gummiárak, épület- és butorvasalás, lakatok, csavarárak, sütők, kocsirugók, ásó-, kapa- és lapátárak, drótkerítés, háztartási cikkek stb.

Buchsbaum József vasnagykereskedése

Subotica, Palicsi ut
 Teherpályaudvarral szemben
 Telefon 5-38, 2-08

Tombolakártyákat

igen szép kiállításban
versenyen kívüli árban
 szállít egyleteknek, vendégösöknek, könyvkereskedőknek

Molnár Sz. Vince
 könyvkereskedő, Senta

Gyakorlott géputazó

lehetőleg nőtlen gépészmérnök, aki az autózásban járatos, a szerb, német és magyar levelezésben perfect, azonnali belépésre állást nyerhet

Csak elsőrendű szakemberek tegyenek ajánlatot „Traktor és autó” jellegre a kiadóba

Palicsi villában lakás kiadó. Herzog László. 5918

Kétszobás lakás előszobával mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bövebbet Lichtig Jenő szabónál. 5813

Házveréshez alkalmas föld ingyen elhordható. I., Manojlovićeva ulica 6. Ecetgyár.

Pénzkölcsönt

folyósít ingatlanokra, váltókra ékszerekre, értékpapírokra és egyéb dologi biztosítékokra Kemény bank-üzlet, Manojlovićeva 3.

Tőkéjét elhelyezi

a legelőnyösebb kamatozással I. helyű betétlétszással biztosítva Kemény bank-üzlet, Manojlovićeva 3.

Ingtatlanok és árak

vételét és eladását közvetíti, bizományi árut értékesít, értékpapírokat, sorsjegyeket vesz és elad. Kemény bank-üzlet, Manojlovićeva 3. 5565

Vendéglő Szentán, a főútcán, vasúthoz közel, szép lakással, vendégszobákkal kuglipályával és modern mézárúszókkal augusztus 1-re kiadó. Goldstein Benő Szentán. 5614

Különbejárati butorozott szoba jutányosan kiadó. Petrogradska ulica 30. 5735

Különbejárati butorozott szoba egy vagy két személyre kiadó. Zeljeznička 12. 5757

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Basch Gara Dušana 6. (Vas Ádám vendéglővel szemben.) 5772

Kiadó 2 egyszobás és egy háromszobás lakás, június elsejére. IV., Hvarska ulica 9. 5621

Butorozott kényelmes lakást kaphat magános urinónél 2—3 személy. Petrogradska ulica 27. 5702

Nyaraló, 570 méter a tenger felett, Hoćevar villa Zirovnicán, Bléd mellett, Szlovéniában, lakás, ellátás, fürdő, napfürdő, tenisz, biliárd, zongora, rádió, a legjobb tiszta levegő, erdős vidék, vasútállomás, posta. Prospektus kívánatra. 5573

Két irodahelyiség és egy csinosan butorozott szoba augusztus elsejére kiadó. Prix, Sokolska ulica 1. 5542

Két különbejárati uccai butorozott szoba kiadó. Vilsonova 1. 5739

Fürdőmegnyitás

Június 2-án veszi kezdetét a bogojevói régi hírneves Récsárdán az idei fűrdőszézon, amikor is nagymennyiségű finom halpaprikás és sült halat szolgálunk fel alacsony árak mellett. A zenét Lakatos Mihály cigányprimászenekara szolgáltatja. A n. é. közönség szíves látogatását kéri Ádám József, vendéglős. 5629

Bajmokon két nagy üzlet-helyiség a község legforgalmasabb pontján kiadó. Érdeklődők forduljanak — Janda cipészhez Bajmokon. 5640

Korcsmahelyiség berendezéssel, kocsiesszállóval, a gabonapiacra kiadó és azonnal átvehető. Gajeva ul. 10. 5743